

Aika

19.11.2024 klo 10:00 -

Paikka

Siikasali, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Poratie 5 A, Oulu

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
174	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
175	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
176	Pöytäkirjantarkastajien valinta	7
177	Edunvalvonta-asiat	8
178	Tilannekatsaus Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman rakennerahasto-ohjelman sekä JTF rahaston (oikeudenmukainen siirtymä) sekä kansallisen rahoituksen toteutustilanteeseen ja toimeenpanoon	9
179	Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategia	11
180	Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 ulkoinen arviointi	13
181	Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026–2029 valmistelutyön käynnistäminen	15
182	Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia 2025+	17
183	Pohjois-Pohjanmaan liiton viestintäsuunnitelma	21
184	Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelma 2025–2027 sekä talousarvio 2025	23
185	Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, ehdotusvaiheen palautekooste	25

186	Selvitys vaelluskalojen luontaisen elinkierron palauttamismahdollisuuksista Pohjois-Pohjanmaan jokivesistöissä	54
187	Metsäkeskuksen edustajien nimeäminen maakunnan yhteistyöryhmään	56
188	Eroppyntö maakuntahallituksen puheenjohtajuudesta ja jäsenyydestä 57 (Jussi Ylitalo) sekä uuden jäsenen ja puheenjohtajan valinta	57
189	Eroppyntö maakunnan yhteistyöryhmän varajäsenyydestä (Maarit Jutila) ja uuden varajäsenen valinta	59
190	Tiedoksiantoasiat	60
191	Viranhaltijapäätökset ajalta 8.10.-12.11.2024	61
192	Toimiston antamat lausunnot ajalta 8.10.-12.11.2024	63
193	Kokouksen päättäminen	65

Osallistujat

Läsnä

Ylitalo Jussi	puheenjohtaja
Aalto Esa	varapuheenjohtaja
Hanhikorpi Tiina	jäsen
Heikkilä Miika	jäsen
Kailo Kaarina	jäsen
Korkeakoski Mikko	jäsen
Markkanen Hanna	jäsen
Männikkö Jari	jäsen
Nikula Lauri	jäsen
Nurro Sari	jäsen
Pylväs Juha	jäsen
Simula Jenna	jäsen
Suviaro Marjut	jäsen

Muu läsnäolo

Rajala Lyly	maakuntavaltuuston pj.
Jussinniemi Jouni	maakuntavaltuuston 1. vpj.
Haapaniemi Jarmo	maakuntavaltuuston 2. vpj.
Okkonen Tuomas	maakuntavaltuuston 3. vpj.
Heikkilä Matti	maakunnan yhteistyöryhmän pj.
Turunen Martti	maakunnan yhteistyöryhmän vpj.
Rämet Jussi	maakuntajohtaja

Saranpää Toni

hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä

Erkkilä Markus

suunnittelujohtaja

Rajala Tiina

kehitysjohtaja

Hankivaara Arja

viestintä- ja hallintopäällikkö

174

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Mkh 19.11.2024

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 118 § mukaisesti avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat, sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 110 § mukaisesti kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä vähintään viittä päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään sähköpostitse jäsenille, varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Maakuntahallituksen kokouskutsut lähetetään tiedoksi myös maakuntahallituksen varajäsenille ja jäsenkunnille.

Kuntalain 103 § mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Maakuntajohtajan esitys

Suoritetaan kokouksen avaus, todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

175

Työjärjestyksen hyväksyminen

Mkh 19.11.2024

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 120 § mukaisesti asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Maakuntajohtajan esitys

Hyväksytään ennalta lähetetty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

176

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Mkh 19.11.2024

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 130 § mukaisesti pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitelimen puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua toimitelimen jäsentä, jollei toimitelin ole muuta päättänyt.

Maakuntajohtajan esitys

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

177

Edunvalvonta-asiat

Mkh 19.11.2024

Selostus asiasta

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään asiat tiedoksi.

Päätös

178

Tilannekatsaus Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman rakennerahasto-ohjelman sekä JTF rahaston (oikeudenmukainen siirtymä) sekä kansallisen rahoituksen toteutustilanteeseen ja toimeenpanoon

Mkh 19.11.2024

PPL/19/00.02.01/2024

Selostus asiasta

Euroopan komissio hyväksyi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman EAKR ja ESR+ -rahastojen osalta toukokuussa sekä uuden JTF-rahaston osalta joulukuussa 2022. Pohjois-Pohjanmaan oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma hyväksyttiin samassa yhteydessä. Oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma ja JTF-rahoituksen käyttö painottuu maakunnassa neljään kokonaisuuteen: TKI-toiminnan kehittäminen, pk-yritystoiminnan kehittäminen, osaamisen kehittäminen sekä turvetuotantoalueiden ennallistaminen ja jälkikäyttö.

Pohjois-Pohjanmaa on Suomen merkittävin EU:n alue- ja rakennepolitiikan varoja käyttävä maakunta. Rahoitusvolyymi on maan suurin. Pohjois-Pohjanmaa saa valtioneuvoston päätöksen mukaisesti ohjelmakauden 2021–2027 aikana myöntövaltuuksia yhteensä 356 miljoonaa euroa (EU + valtio): Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) 153 miljoonaa euroa, Euroopan sosiaalirahasto (ESR+) 84 miljoonaa euroa sekä oikeudenmukaisen siirtymänrahasto (JTF) 119 miljoonaa euroa. EAKR-rahoituksesta 35 prosenttia on käytettävä ilmastotoimiin. Maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyi lokakuussa Pohjois-Pohjanmaan rahoituksen jakautumisen Pohjois-Pohjanmaan liiton ja ELY-keskuksen rahoitusinstrumentteihin vuosien 2022–2024 osalta. Maakunnan rahoitusvolyymi on vuosina 2023–2024 poikkeuksellisen korkea JTF-rahoituksen voimakkaan etupainotteisuuden vuoksi.

Maakuntaliiton talous- ja toimintasuunnitelmaan 2022–2024 on kirjattu, että koko ohjelmakauden Pohjois-Pohjanmaan liiton EAKR-rahoituksen toteuttamisesta ja tuloksista tiedotetaan maakuntahallitusta 2 kertaa vuonna 2024. Materiaali menee myös tiedoksi maakuntavaltuustolle.

Valmistelijat

Kehitysjohtaja Tiina Rajala p. 040 685 4033, aluekehityspäällikkö Heikki Ojala p. 050 4333951 ja aluekehitysasiantuntija Heikki Laukkanen p. 050 9180035.

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi Uudistuva- ja osaava Suomi ohjelman 2021–2027, JTF rahaston sekä kansallisen rahoituksen toimeenpanotilanne.

Päätös

Oheismateriaali

RR-Tilannekatsaus 2024 syksy

179

Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategia

Mkh 19.11.2024

PPL/542/04.00.03/2024

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan matkailun visio, tavoitteet ja kehittämisen painopisteet työstettiin vuosille 2021–2023 laadittuun Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategiaan, jossa todetaan, että ne ohjaavat kehittämisen suuntaa vuoteen 2027 saakka. Tuo ajanjakso oli toimin-taympäristöltään hyvin erilainen mm Koronan ja Ukrainan sodan vuoksi matkailualalle ja se myös toi esille asioita, joihin toimialalla tulee kiinnittää erityishuomiota. Vuosille 2024–2027 laadittua maakunnallisen matkailustrategian päivitystä on työstetty yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan maakunnan matkailutoimijoiden kanssa.

Vuosien 2021–2023 aikana Pohjois-Pohjanmaan matkailuala on vähitellen toipunut koronapandemiasta. Pandemia aiheutti merkittävän laskun sekä henkilöstön määrään, et-tä liikevaihdon arvoon. Vuoden 2022 aikana Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan aiheutti matkailuelinkeinolle uusia haasteita, kuten energian ja muiden tuotantopanosten hinnan nousun.

Matkailu on Pohjois-Pohjanmaalla kasvava toimiala, jolla on hyvät mahdollisuudet kehittä-tyä maakunnassa yhä merkittävämmäksi elinkeinoksi. Matkailun vaikutus välillisesti työllisyyteen sekä muihin palvelutoimialoihin on merkittävä.

Pohjois-Pohjanmaan matkailun visio

Suomen voimakkaimmin kasvava matkailumaakunta – aito vahvojen matkailukohteiden Pohjois-Pohjanmaa.

- Olemme Suomessa ympärivuotisen matkailun edelläkävijä.
- Kasvamme kestävästi ja rohkeasti – sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Pohjois-Pohjanmaan matkailun tavoitteet 2021–2023

1. Pohjois-Pohjanmaata kehitetään ympärivuotisesti maan vetovoimaisimmaksi matkailumaakunnaksi, jonka matkailukohteet ovat tunnetuimpia ja parhaiten saavutettavia sekä kotimaisille että kansainvälisille matkailijoille.

2. Maakunnan vetovoimatekijät on tuotteistettu sekä kotimaisia että kansainvälisiä matkailijoita puhutteleviksi elämyksellisiksi tuotteiksi, jotka ovat kilpailukykyisiä, kestäviä ja kannattavia.
3. Matkailu on Pohjois-Pohjanmaalla tärkeä, kasvava ja kannattava elinkeino sekä vetovoimainen työllistäjä.
4. Matkailua kehitetään kaikilla maakunnan matkailualueilla kestävästi, huomioiden taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset näkökulmat.

Valmistelijat

kehitysjohtaja Tiina Rajala p. 040 685 4033 ja asiantuntija Anna-Maija Toivonen p. 040 685 4022

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus hyväksyy matkailustrategian päivityksen vuosille 2024–2027.

Päätös

Litteet

Liite 1 Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategia 2024-2027

180

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 ulkoinen arviointi

Mkh 19.11.2024

PPL/558/05.01.01/2024

Selostus asiasta

Maakuntaohjelma on alueiden kehittämislain tarkoittama kehittämissuunnitelma, jonka laatimisesta ja toimeenpanon koordinoinnista vastaa maakunnan liitto aluekehitysviranomaisena. Voimassa olevan maakuntaohjelman 2022–2025 ulkoinen arviointi tukee ja ohjaa uuden maakuntaohjelman valmistelua.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 arviointi on tehty yhteistyössä Pohjois-Suomen maakuntien ja arvioinnin toteuttajan Owl Group Oy:n kanssa. Maakuntaohjelman ulkopuolinen arviointi on osa lakisääteistä maakuntaohjelmien toteuttamisen prosessia. Arvioinnin tavoitteena on saada tietoa ohjelman toteutumisesta ja vaikuttavuudesta sekä erityisesti antaa suosituksia ja näkemyksiä tulevan maakuntaohjelman valmisteluun. Arviointi mahdollistaa myös kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakamisen, sillä arviointi toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton, Keski-Pohjanmaan liiton, Lapin liiton ja Kainuun liiton kesken.

Arviointi käynnistyi keväällä 2024 taustamateriaalien analyysillä ja asiantuntijahaastatteluilla. Seuraavassa vaiheessa kerättiin sähköisellä kyselyllä sidosryhmiltä, kohderyhmiltä ja hyödyn saajilta dataa ja näkemyksiä maakuntaohjelman painopisteistä, tavoitteista, toteutumisesta ja vaikutuksesta sekä maakunnan tulevasta kehityksestä. Lisäksi toteutettiin maakuntakohtaiset etätyöpajat sekä maakuntien yhteinen kehittämistyöpaja.

Arvioinnin loppuraportti toimitetaan tilaajalle marraskuun 2024 loppuun mennessä. Arviointi antaa tietoa erityisesti muuttuneen toimintaympäristön vaikutuksista maakuntaohjelmien toteutumiseen. Myös maakuntaohjelman ohjausvaikutuksia sekä ohjelman toimeenpanoon liittyvien verkostojen toimivuutta tarkastellaan arvioinnissa. Arviointi liittyy alkavaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026–2029 laatimiseen. Arviointityön keskeiset viestit esitellään kokouksessa.

Valmistelija

Strategiapäällikkö Ilpo Tapaninen, p. 050 301 7546

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 ulkoisen arvioinnin.

Päätös

181

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026–2029 valmistelutyön käynnistäminen

Mkh 19.11.2024

PPL/464/05.01.00/2024

Selostus asiasta

Aluekehittämistä ohjaavan lainsäädännön (Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021) mukaan maakuntien liitot edistävät alueidensa kehittämistä laatimalla maakunnan pitkän aikavälin strategiaan linjauksiin perustuvan maakuntaohjelman, jossa tarkennetaan maakunnan aluekehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa.

Maakuntaohjelmassa otetaan huomioon Valtioneuvoston aluekehittämissäätönsä 2024–2027 painopisteet. Maakuntaohjelman valmistelun yhteydessä tarkistetaan myös maakunnan älykkään erikoistumisen strategian päivitystarve. Nykyinen maakuntaohjelma kattaa vuodet 2022–2025 ja parhaillaan valmistaudutaan seuraavan maakuntaohjelman valmisteluun.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt 11.9.2024 päivätyllä ohjeella (VN/25905/2024-TEM-1) maakuntien liittoja valmistelemaan maakuntaohjelmat vuosille 2026–2029. Osallistavassa prosessissa valmisteltava maakuntaohjelma sisältää alueen mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet ja kuvauksen keskeisistä toimenpiteistä niiden saavuttamiseksi.

Voimassa oleva maakuntaohjelma (2022–2025) laadittiin erilaisessa toimintaympäristössä. Muuttuneen kansainvälisen toimintaympäristön, talouskehityksen sekä mm. aluehallinnon uudistusten myötä on tarve perusteelliselle prosessille, jossa aluekehittämisen tavoitteita ja valintoja tarkastellaan uudelleen ja konkretisoidaan uudeksi maakuntaohjelmaksi. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma kaudelle 2026–2029 laaditaan siten, että ohjelma on maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyssä syksyllä 2025.

Maakuntaohjelma valmistellaan aluekehityslain mukaan laajassa yhteistyössä kuntien, valtion viranomaisten, alueiden kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden sidosryhmien kanssa. Valmisteluaineisto tulee olemaan jatkuvasti nähtävillä ja kommentoitavissa Pohjois-Pohjanmaan liiton kotisivuilla.

Maakuntaohjelmasta vastaavan viranomaisen on huolehdittava, että ohjelman ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan riittävässä määrin valmistelun kuluessa (laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arvioinnista, ns. SOVA-laki 200/2005). SOVA-lain mukainen arviointimenettely käynnistetään samaan aikaan ohjelman valmistelun kanssa.

Asialistan liitteenä on maakuntaohjelman 2026–2029 työsuunnitelma sekä Työ- ja elinkeinoministeriön virallinen ohjekirje koskien maakuntaohjelman laadintaa. Maakuntaohjelman työsuunnitelmassa kuvataan muiden muassa maakuntaohjelmatyön lähtökohdat, maakunnan suunnittelujärjestelmä, valmistelun sidosryhmäyhteistyö ja liiton sisäinen organisoituminen sekä maakuntaohjelman vaikutustenarviointimalli. Työsuunnitelmaa päivitetään valmistelun edetessä. Työsuunnitelma esitellään kokouksessa.

Valmistelija

Strategiapäällikkö Ilpo Tapaninen, p. 050 301 7546

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026–2029 valmistelun sisältäen ympäristöselostuksen,
2. julkaista valmistelun aloittamisesta kuulutuksen liiton virallisella ilmoitustaululla internet-sivuilla sekä sanomalehti Kalevassa sekä
3. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026–2029 työsuunnitelman.

Päätös

Liitteet

Liite 2 Maakuntaohjelman 2026–2029 työsuunnitelma

Liite 3 Ohje maakuntaohjelmien 2026-2029 laatimiseksi

182

Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia 2025+

Mkh 15.04.2024 § 65

Asian esittely

Maakuntavaltuuston hyväksymän Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2020–2024 toteutusaika päättyy kuluvan vuoden loppuun. Strategian uudistaminen on tarpeellista toimintaympäristössä tapahtuneiden merkittävien muutosten vuoksi. Maakunnat ja kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä hallinnon uudistusten vuoksi. Tulevat vuodet edellyttävät muutoksen hallintaa ja strategista asemointia. Pohjois-Pohjanmaan liitossa johto on vaihtunut. Vastaavasti kuntajohtajien osalta on ollut vaihtuvuutta. Strategian uudistamisen pohjana toimii nykyisen strategian seuranta- ja vaikuttavuustutkimus ja sen suositukset.

Strategian uudistamista johtaa maakuntajohtaja ja johtoryhmä. Asiantuntijana toimii strategiapäällikkö. Uuden strategian valmisteluprosessin tueksi hankitaan ulkopuolinen asiantuntija. Asiantuntijapalveluun on varauduttu Pohjois-Pohjanmaan liiton vuoden 2024 talous- ja toimintasuunnitelmassa. Tavoiteaikataulun mukaisesti uusi strategia valmistuu vuoden 2024 lopussa.

(Valmistelija: strategiapäällikkö Ilpo Tapaninen, p. 050 301 7546)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää käynnistää Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2025+ valmistelun.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Mkh 19.08.2024 § 129

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntahallitus käynnisti Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2025+ valmistelun kokouksessaan 15.4.2024 (§ 65). Tulevat vuodet edellyttävät muutoksen hallintaa ja strategista asemointia uudessa toimintaympäristössä. Strategiatyön lähtökohtana on yhteensovittaa jäsenkuntien ja sidosryhmien näkemykset Pohjois-Pohjanmaan liiton roolista aluekehittäjänä ja edunvalvojana. Strategia laaditaan osallistavilla työmenetelmillä yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton luottamushenkilöiden, kuntien ja keskeisten sidosryhmien sekä henkilöstön kanssa. Liiton henkilöstö osallistuu prosessin alusta saakka strategian valmisteluun. Sen sijaan luottamushenkilöt ja sidosryhmät tulevat vahvemmin mukaan valmisteluprosessiin seuraavissa vaiheissa.

Uuden strategian valmisteluprosessin tueksi on hankittu asiantuntijaksi Priole palvelut Oy. Tavoiteaikataulun mukaisesti uusi strategia valmistuisi vuoden 2024 lopussa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton viestintäsuunnitelma uudistetaan osana strategiaprosessia. Viestintäsuunnitelma tehdään omana työnä.

Pohjois-Pohjanmaan liiton nykyisen strategian seuranta- ja vaikuttavuustutkimuksen mukaan Innostuneiden osaajien yhteisö -painopiste on kokonaisuudessaan strategian heikoiden toteutunut painopiste. Liiton toiminnassa onkin tarkoitus panostaa erityisesti henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen sekä työyhteisön hengen luomiseen nykyistä vahvemmin. Tämän toteuttamiseksi Pohjois-Pohjanmaan liitto on saanut Kevalta rahoituksen InnOKE-työelämän kehittämishankkeeseen. Työelämän kehittämishankkeen toteutusaika on 5/2024–12/2025. Hankkeen ensisijainen tavoite on ottaa käyttöön valmentavan johtamisen johtamiskulttuuri, joka tukee työntekijöiden osallistumista, edistää innovaatioita ja lisää työhyvinvointia. Hankkeessa tehtävä kehittämistyö liittyy keskeiseksi osaksi laadittavaa Pohjois-Pohjanmaan liiton strategiaa 2025+.

Strategia voi vaikuttaa esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan liiton perussopimukseen ja hallintosääntöön, jotka voidaan uudistaa yhtäaikaisesti strategian laatimisen kanssa ja viedään päätöksentekoon erikseen maakuntavaltuustossa.

Työsuunnitelman mukaisesti strategiatyö käynnistyy elokuussa kuntajohdolle ja sidosryhmille (14.8.) sekä henkilöstölle (15.8.) kohdennetuilla Tulevaisuus -työpajoilla. Tämän jälkeen muodostetaan yhteinen näkemys organisaation menestyksen kannalta merkittävimmistä ominaisuuksista Mahdollisuus -työpajoissa (5.9.). PRIOLE priorisointi -työpaja pidetään syyskuun lopussa. Priorisointivaiheessa tunnistetaan tärkeimmät kehityskohteet, joihin tullaan panostamaan. Prosessin viimeisessä vaiheessa muodostetaan yhteinen ymmärrys muutoksesta ja laaditaan suunnitelma sen viemisestä käytäntöön.

(Valmistelija: strategiapäällikkö Ilpo Tapaninen, p. 050 301 7546)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2025+ tilannekatsauksen.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Mkh 19.11.2024

PPL/185/00.01.03/2024

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntahallitus käynnisti Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2025+ valmistelun kokouksessaan 15.4.2024 (§ 65). Tulevat vuodet edellyttävät muutoksen hallintaa ja strategista asemointia uudessa toimintaympäristössä. Strategiatyön lähtökohtana on ollut yhteensovittaa jäsenkuntien ja sidosryhmien näkemykset Pohjois-Pohjanmaan liiton roolista aluekehittäjänä ja edunvalvojana. Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia vuosille 2025–2028 on laadittu osallistavilla työmenetelmillä yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton luottamushenkilöiden, kuntien ja keskeisten sidosryhmien sekä henkilöstön kanssa. Valmistelussa on otettu huomioon keväällä valmistunut Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2020–2024 seuranta- ja vaikuttavuustutkimus ja sen suositukset (maakuntahallitus 15.4.2024 § 64).

Uuden strategian valmisteluprosessin tukena on ollut Priole palvelut Oy. Pohjois-Pohjanmaan liiton viestintäsuunnitelma uudistetaan osana strategiaprosessia. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintakulttuuria uudistetaan kehittämällä erityisesti johtamista ja esihenkilötyötä sekä henkilöstön työhyvinvointia ja osaamista. Tämän toteuttamiseksi Pohjois-Pohjanmaan liitossa on käynnissä Kevan rahoittama InnOKE-työelämän valmennus- ja kehittämishanke. Hankkeen valmennukset ovat keskeinen osa laadittavaa Pohjois-Pohjanmaan liiton strategiaa.

Prosessin seuraavassa vaiheessa keväällä 2025 konkretisoidaan strategiakehitys konkreettisiksi toimenpiteiksi ja niiden mittareiksi. Nämä valmistellaan maakuntavaltuuston vuoden 2025 kevätkokouksen hyväksymiskäsittelyyn. Strategiset päämäärät ja niitä toteuttavat konkreettiset toimenpiteet viedään käytäntöön liiton toiminta- ja taloussuunnittelun kautta.

Valmistelijat

Maakuntajohtaja Jussi Rämetsä, p. 040 586 3877 ja strategiapäällikkö Ilpo Tapaninen, p. 050 301 7546

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se hyväksyy Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2025–2028 arvot, mission, vision ja strategiset päämäärät.

Päätös

Litteet

Liite 4 Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia, ehdotus

183

Pohjois-Pohjanmaan liiton viestintäsuunnitelma

Mkh 19.11.2024

PPL/551/03.02.00/2024

Selostus asiasta

Hallintosäännön 5 §:ssä todetaan, että maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista. Se myös hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat henkilöt.

Pohjois-Pohjanmaan liitossa on valmisteltu maakuntajohtajan toimeksiannosta liiton viestintää ohjaava viestintäsuunnitelma ja viestinnän työsuunnitelma. Valmistelu on toteutettu omana työnä ja se kytkeytyy Pohjois-Pohjanmaan liiton strategiatyöhön. Pohjois-Pohjanmaan liitolla ei ole tällä hetkellä viestintäsuunnitelmaa.

Viestintäsuunnitelmassa määritellään liiton viestinnän kohderyhmät, menetelmät ja vastuut. Viestintäsuunnitelman lisäksi on laadittu työsuunnitelma ohjaamaan vuosittaista talousarvion laadintaa ja viestinnän toimenpiteiden toteutusta. Työsuunnitelma on laadittu 1+2 vuodeksi.

Työsuunnitelma täydentyy ja tarkentuu vuosittain talousarvion suunnittelun yhteydessä. Viestintäsuunnitelmaa on tarkoitus päivittää jatkossa neljän vuoden välein, liiton strategiatyön yhteydessä. Lisäksi viestintäsuunnitelmaan voidaan tehdä päivityksiä ja tarkennuksia tarpeiden mukaan.

Valmistelija

Viestintäasiantuntija Tiina Haapalainen, p. 040 685 4018

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan liiton viestintäsuunnitelman, jonka pohjalta viestintää ryhdytään toteuttamaan ja
2. merkitä tiedoksi viestinnän työsuunnitelman.

Päätös

Liitteet

Liite 5 Viestintäsuunnitelma

Oheismateriaali

Viestinnän työsuunnitelma 2025

184

Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelma 2025–2027 sekä talousarvio 2025

Mkh 19.11.2024

PPL/227/02.00.00/2024

Selostus asiasta

Toimistossa on valmisteltu ehdotus Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelmaksi vuosille 2025–2027. Pohjois-Pohjanmaan liitto pyysi perussopimuksen mukaisesti jäsenkunnilta ja seutukunnilta lausuntoja talous- ja toimintasuunnitelmaluonnokseen 16.10.2024 mennessä.

Määräaikaan mennessä saapui 13 lausuntoa ja määräajan jälkeen neljä. Annetuissa lausunnoissa nousivat esiin muun muassa edunvalvonta, kuntayhteistyö, energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava sekä osaavan työvoiman saatavuus ja koulutustarjonta.

Annetut lausunnot sekä maakuntahallituksen kommentit on huomioitu talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksessa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimistossa on suunnitelmaan tehty teknisiä korjauksia. Talousarviomuutokset johtuvat PAC- ja TE2024-jatkohankkeiden omarahoitusosuuksista.

Jäsenkuntien maksuosuuksia on korotettu 1,9 prosenttia verrattuna vuoden 2024 maksuosuuksiin.

Vuoden 2025 talousarvion loppusumma toimintatuottojen osalta on 5 472 374 euroa, joka on vähentynyt vuoden 2024 talousarvioon verrattuna 7 prosenttia. Toimintakulut ovat 5 699 351 euroa, joka on vähentynyt edellisen vuoden talousarvioon verrattuna 6,5 prosenttia. Oman tuotannon hankkeiden määrän pieneneminen näkyy toimintatuottojen ja -kulujen vähentymisenä. Lisäksi Karelia ENI CBC teknisen tuen käyttöoikeus on päättynyt syyskuun 2024 lopussa.

Tilikauden tulos on talousarviovuonna tehtävien poistojen jälkeen -240 858 euroa. Kehittämisrahastosta tuloutetaan 240 858 euroa. Tilikauden yli-/alijäämäksi muodostuu 0 euroa.

Talous- ja toimintasuunnitelmaluonnos 2025–2027 sekä talousarvio 2025, lausunnot sekä niiden perusteella tehty yhteenveto ovat esityslistan liitteenä.

Valmistelija

Viestintä- ja hallintopäällikkö Arja Hankivaara, p. 050 322 5797

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää esittää maakuntavaltuustolle, että se hyväksyy Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelman 2025–2027 sekä talousarvion 2025.

Päätös

Liitteet

- Liite 6 Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarvio 2025 sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2025–2027
- Liite 7 Yhteenvedo talous- ja toimintasuunnitelmasta 2025-2027 annetuista lausunnoista
- Liite 8 Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelmasta 2025–2027 annetut lausunnot

185

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa- ja maakuntakaava, ehdotusvaiheen palautekooste

Mkh 11.10.2021 § 129

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisen ja päivittämisen tarvetta aiheuttavat useat kansainväliset, valtakunnalliset ja maakunnalliset strategiat ja poliittiset linjaukset sekä lainsäädännön muutokset. Ilmastomuutos on vahvana teemana kaikessa valtakunnallisessa päätöksenteossa, ja ilmastomuutoksen hillintä edellyttää uusiutuvien energiamuotojen käyttöön ottamista. Myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu. Monien merkittävien hankkeiden, kuten liikenne-, infrastruktuuri- sekä muiden suurhankkeiden toteuttamisen edellytyksenä on ajan tasalla oleva maakuntakaava.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa- ja maakuntakaavan laatiminen on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosina 2021-2023. Pohjois-Pohjanmaa on mukana energiamurroksessa, joka edellyttää uusia energian tuottamisen, varastoinnin ja siirron ratkaisuja. Ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen kannalta energia on keskeinen alueidenkäytöllinen kysymys, johon sisältyy sekä energian tuotantoon että kulutukseen liittyvä alueidenkäytön yleispiirteinen ohjaus. Ilmastomaakuntakaava käsittelee koko maakunnan alueidenkäyttöä ja sen suunnitellut pääteemat ovat:

Aluerakenne ja saavutettavuus (kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyo ja aluerakennetyo)

- Liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet (LJ-työ, infrahankkeet, edunvalvonta, Oulun seudun Kehityskuva 2030+)
- Energiantuotanto, varastointi ja siirto (TUULI-hanke ja erillisselvitys)
- Viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu (TUULI-hanke)
- Energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arviointi (Pohjois-Pohjanmaan energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi maakuntakaavassa on maakuntaohjelman 2022-2025 Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa -teeman kärkihanke)

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 62 § mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

(osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

MRL:n 63 § mukaisesti laaditussa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä vaikutusten arvioinnista. Lisäksi esitetään tietoja maakuntakaavan lähtökohdista, tavoitteista, laadittavista selvityksistä ja aikataulusta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on esityslistan liiteaineistona. Suunnitelmaa päivitetään kaavoituksen edetessä siten, että se on jatkuvasti ajan tasalla, ja asiakirjan ajantasaisuudesta voi myös antaa palautetta.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan vireilletulosta kuulutetaan ja OAS asetetaan julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään osallisten lausunnot ja mielipiteet.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Ilpo Tapaninen p. 050 301 7546 ja kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatimisen ja kuuluttaa kaavan vireilletulosta
2. asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville
3. pyytää lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
4. valtuuttaa liiton toimiston tekemään asiakirjaan mahdollisia teknisiä korjauksia.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 22.10.-3.12.2021. Palautetta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin yhteensä 31 kappaletta, näistä kahdeksan jäsenkunnilta. Naapurimaakuntaliitoilta saatiin kolme lausuntoa ja muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 14 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin kolme kuntalais- ja kansalaismielipidettä, ja samoin kolme muuta osallispalautetta yhdistyksiltä ja yhteisöiltä. Mielipiteitä jättäneiden yksityishenkilöiden nimet on henkilötietolain nojalla poistettu vastineraportin julkisesta versiosta.

Päästöttömän ja uusiutuvan energiantuotannon edellytykset maakunnassa sekä sähköenergian siirto ja varastointi nousivat tärkeimmäksi palautteiden kohteeksi. Hajautetun ja keskitetyn aurinkoenergian potentiaalin selvittämistä esitetään mukaan otettavaksi koko maakunnan osalta. Esille nostettiin myös maakunnalliset mittakaavan biokaasun tuotantolaitokset sekä vihreän vedyn tuotanto ja vedyn siirtoverkoston potentiaalin selvittäminen maakunnallisella tasolla. Sähkönsiirto eli uudet alueverkon voimalinjat ja kantaverkon laajentuminen herättävät huolta palautteen antajissa samoin kuin tuulivoiman voimakkaan lisääntymisen vaikutus luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen vähenemiseen. Teollisen tuulivoiman sijainti suhteessa asutukseen ja erämaiseen luontoon nosti esille odotetusti keskenään täysin vastakkaisia kannanottoja, tuulivoimaa pitäisi tuoda sekä lähemmäksi että kauemmaksi asutuksesta. Ilmastovaikutusten arviointia ja viherrakenteen käsittelyä maakuntakaavassa pyydettiin tarkentamaan. Osassa palautteesta viherrakenteen käsittelyä haluttiin laventaa mm. metsätalousvaikutusten arvioinnin suuntaan, ja osassa supistaa siten, ettei metsiä käsitellä osana viherrakennetta. Suojelalueiden merkintätapa ja sen oikeusvaikutteisuus maakuntakaavassa herätti myös kannanottoja. Pohjois-Pohjanmaalla näihin teemoihin keskitytään käynnissä olevassa TUULI-hankkeessa ja käynnistyvässä EMMI-hankkeessa (Energiamurros ja maankäytön ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla).

Liikennejärjestelmän osalta nostettiin esille valtakunnallisten ja eurooppalaisten ydinverkkojen merkitys, maakuntakaavassa nyt olevien ohitustievarausten tarkastelutarve sekä kävelyn ja pyöräilyn ylikunnalliset reitit. Liikennejärjestelmää tarkastellaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa sekä jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä että kaavaprosessin aikana.

Valtaosa palautteen antajista koki maakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet hyvin perustelluiksi ja tarpeellisiksi, toki vastakkaistakin palautetta saatiin. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan teemoja pidettiin yleisesti ajankohtaisina, samoin kiitosta saa ilmastovaikutusten arviointiin paneutuminen maakunnan tasolla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ohjaa vaihemaakuntakaavatyötä, ja asiakirjaa päivitetään tarvittaessa kaavaprosessin aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautekooste,

joka sisältää maakunnan liiton toimiston suunnittelu- ja osaaminen -vastuualueen laatimat vastineet on asiakohdan liitteenä. Hyväksytty vastineraportti toimitetaan tiedoksi palautteen antajille.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annetut vastineet vaihemaaakuntakaavan jatkovalmistelun pohjaksi.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Mkh 23.05.2022 § 75

Asian esittely

Maakuntahallitus kävi kokouksessaan 25.4.2022 (§ 56) lähetekeskustelun käynnissä olevan TUULI-hankkeen (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla) sijainninhajausmallista ja alustavista tavoitteista energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan jatkovalmisteluun. Valmistelutyötä on jatkettu tältä pohjalta. Maakuntahallitus on käsitellyt TUULI-hankkeessa valmistuneita selvityksiä 20.12.2021 (työpaketti 3a, 3b, 3c ja 4). Hankkeen visiotyö (työpaketti 1) valmistuu syksyllä 2022. TUULI-hankkeen alkuvaiheessa sisältöä esiteltiin maakuntahallitukselle 17.2.2020 otsikolla Kestävän tuulivoiman edistäminen, ja maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puolsi hankehakemuksen EAKR-rahoitusta 3.6.2020. TUULI-hankkeessa on tehty aktiivista sidosryhmä- ja kuntayhteistyötä. Monisyisen kaavaprosessia edeltävän ja vaihemaaakuntakaavan aikana käytävän osallistamisen kautta maakunnan jäsenkunnilla ja eri toimijoilla on mahdollista sitoutua yhteisiin periaatteisiin ja tuulivoimarakentamista ohjaaviin suunnittelumääräyksiin.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) määritellään maakunnan liittoa sitovat maakunnan suunnittelun periaatteet. Maakuntakaava ohjaa yleispiirteisenä alueiden käyttöä koskevana suunnitelmana kuntatason yleiskaavalla ja asemakaavalla tapahtuvaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua (MRL 32 § mom. 1). Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 §). Selvitystarve määritellään

kaavaprosessin aikana lain mukaisten maakuntakaavan sisältövaatimusten perusteella (MRL 28 §). Maakuntakaavatasolla on kyse pitkän tähtäimen suunnittelusta, jota täsmennetään yksityiskohtaisessa suunnittelussa tehtävillä selvityksillä. Maakuntakaava ei ole suoraan rakentamista ohjaava kaava eikä tuulivoimalle soveltuvia sijainteja osoittava erityisominaisuusmerkintä suoraan rajoita muita toimintoja.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tärkein taustaselvitys on käynnissä oleva TUULI-hanke, jossa tuotetaan uutta tietoa Pohjois-Pohjanmaan alueen soveltuvuudesta tuulivoimatuotantoon ja etsitään ratkaisuja toimialan ympäristökysymysten ratkaisemiseen. Tavoitteena on luoda edellytyksiä tuulivoima-alan kehittymiselle ja siten päästöttömän sähköntuotannon lisäämiselle Pohjois-Pohjanmaan alueella kestävä kehityksen eri näkökulmat huomioon ottaen. Hankkeen tuloksena voidaan esittää Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimapotentiaali sekä maakunnallinen näkemys tuulivoimarakentamiseen parhaiten soveltuvista alueista. Sähkönsiirtoa on tarkasteltu omana kokonaisuutenaan (työpaketti 4). TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa (työpaketti 2) on tunnistettu tuulivoimarakentamiseen soveltuvia alueita ja määritelty alueita, jotka ovat mahdollisia tulevaisuuden tuulivoima-alueita. Menetelminä on käytetty paikkatietoanalyysiä, jossa on suljettu suoja-/puskurivyöhykeanalyysillä pois tuulivoimatuotantoon soveltumattomat alueet, joilla on selkeitä sijoittumisen esteitä. Poissulkevan analyysin jälkeen jäljelle jääneet alueet ovat edenneet jatkotarkasteluun. Alueita ja mahdollisesti toteutuvan tuulivoimarakentamisen vaikutuksia on tarkasteltu huomioiden ympäristölliset, sosiaaliset ja teknistaloudelliset näkökulmat. Näitä ovat mm. puolustusvoimien toimintaan liittyvät vaikutukset, kuntien ja kaupunkien antama palaute alueista, paliskuntien sidosryhmäkuulemisessa saadut kommentit poronhoidon kannalta tärkeistä alueista sekä sähkönsiirtoverkkoon ja -kapasiteettiin, maaperään ja tieverkkoon liittyvät ominaisuudet. Sijainninhjausmallin tavoitteena on kartoittaa uusia tuulivoima-alueita, joten esille nousseista alueista rajattiin pois ne alueet, joille on toteutettu tuulivoimapuisto. Lisäksi pois rajattiin ne alueet, joille on laadittu tuulivoimayleiskaava tai joille voimalat ovat jo saaneet rakennusluvut. Nämä alueet esitetään vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheessa laadittavalla tuulivoima- ja sähkönsiirtokokonaisuutta esittävällä teemakartalla.

TUULI-hankkeen aikana on toteutettu kattavat vuorovaikutusmenettelyt, ja eri sidosryhmien näkemykset on huomioitu lopputuloksessa. Hankkeen aikana käydyt menettelyt eivät kuitenkaan korvaa maakuntakaavaprosessin aikana toteutettavaa vuorovaikutusta. Maakuntakaavoituksen jälkeen alueiden lopullinen toteutus ratkaistaan kuntakaavoituksessa ja YVA-menettelyissä. Myös hankesuunnitteluvaiheessa on tärkeää kiinnittää huomioita kattavaan vuorovaikutukseen. Paikallistasolla on tärkeä huolehtia siitä, että myös tuulivoimarakentamiselta vapaita alueita jää riittävästi. Alueita tarvitaan myös muulle maankäytölle ja esimerkiksi virkistyskäyttöön. Se, ettei alueita osoiteta liiallisesti samalle maankäyttömuodolle, parantaa myös alueiden muuntojoustavuutta eli kykyä reagoida ympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Tuulivoimarakentamisessa on hyvä tavoitella valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden

mukaisesti keskitettyjä usean voimalan yksiköitä. Tulevaisuudessa vetytalous voi entisestään lisätä tarvetta tuulivoimarakentamiselle. Myös maailmanpoliittisesta tilanteesta aiheutuvat huoltovarmuustavoitteet lisäävät tarvetta toteuttaa uusiutuvaa kotimaista energiaa hajautetusti. Sähkönsiirto on yksi keskeinen alueiden toteuttamiseen vaikuttava tekijä. Tämänhetkinen sähkönsiirron kapasiteetti vaihtelee maakunnan eri osissa, ja sähkönsiirtoverkkoa olisi tärkeä saada lähitulevaisuudessa vahvistettua kapasiteetiltaan heikoilla alueilla.

TUULI-hankkeen selvitysten ja sijainninhjausmallin tulokset ovat maakuntakaavakartalla ja muissa kaava-asiakirjoissa esitettävän tuulivoimaohjauksen lähtökohtina. Sijainninhjausmallissa on tunnistettu merkittävä määrä potentiaalisia uusia tuulivoima-alueita Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueelta. Selvitystyö toimii yhdessä muiden TUULI-hankkeen työpakettien kanssa maakuntakaavan taustaselvityksenä. Alueiden osoittaminen ja rajaukset tarkentuvat maakuntakaavaprosessissa. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnokseen poimitaan sijainninhjausmallin ja jatkoarvioinnin mukaan toteutumiskelpoisimpia alueita. Maakuntakaava-aineistossa juridista painoarvoa omaavat ratkaisut esitetään kaavakartalla, kaavamerkinnoissä ja -määräyksissä (MRL 29 §). Tätä oikeusvaikutteista kaava-aineistoa taustoittaa selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään (MRA 9 § ja 10 §). Kaava-aineistoa voidaan lisäksi havainnollistaa selostuksen liitteeksi tulevilla teemakartoilla. Tulevassa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineistossa esitetään tuulivoiman ja sähkönsiirron kokonaisuus erillisellä teemakartalla.

Maakuntakaavassa esitettävien merkitykseltään seudullisten tuulivoima-alueiden rajausta on luonteeltaan osa-alueen erityisominaisuutta kuvaava merkintä. Erityisominaisuuksia osoittavat merkinnät voivat olla päällekkäisiä muiden kaavamerkintöjen kanssa, jolloin maankäytön eri toiminnot limittyvät toisiinsa. Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisissa ensimmäisessä ja kolmannessa vaihemaakuntakaavassa on käytetty merkintöjä tv-1 (maatuulivoima) ja tv-2 (merituulivoima). Maakuntakaavamääräyksissä on lisäksi annettu kaikkea maakunnassa tapahtuvaa tuulivoimasuunnittelua ohjaavia yleisiä suunnittelumääräyksiä tuulivoimaloiden rakentamisesta. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa kaavakartalle tuodaan uusi merkintä tv-3, jolla esitetään tietyin reunaehdoin mahdolliset seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet. Myös tuulivoimaloiden yleistä suunnittelumääräystä täydennetään tarvittaessa. Vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto käsitellään maakuntahallituksen 21.6.2022 kokouksessa, maakuntavaltuustolle energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kokonaisuutta esitellään 13.6.2022 kokouksen yhteydessä. Vaihemaakuntakaava etenee ehdotusvaiheeseen loppuvuodesta 2022, jolloin laaditaan maisemaselvitys, maakotkan elinympäristömalliselvitys ja liikennöitävyys-/erikoiskuljetuspalvelus sekä arvioidaan tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ohjausvaikutus ja periaatteet esitellään

maakuntahallituksen kokouksessa. Esityslistan liitteenä ovat TUULI-hankkeen sijainninhjausmallin raportti, kohdekuvausesimerkkejä ja sijainninhjausmallin karttaesitykset. Merituulivoiman osalta aineisto tarkentuu valmisteluvaiheen kuulemiseen.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Markus Erkkilä p. 040 685 4045, ympäristöpäällikkö Erika Kylmänen p. 040 685 4041 ja kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

- 1) Maakuntahallitus päättää hyväksyä esitetyt periaatteet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan valmisteluvaiheen jatkovalmistelun pohjaksi.
- 2) Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus

- 1) hyväksyi esitetyt periaatteet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan valmisteluvaiheen jatkovalmistelun pohjaksi ja
- 2) esittää, että maakuntavaltuusto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Maakuntavaltuusto 13.06.2022

Maakuntahallituksen esitys

Maakuntavaltuusto merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntavaltuusto merkitsi tilannekatsauksen tiedoksi.

Valtuutettu Jenna Simula poistui tämän asian käsittelyn aikana klo 12.38, Juha Hänninen klo 13.01 ja Suvi Helanen klo 13.07.

Mkh 21.06.2022 § 97

Asian esittely

Kaavaprosessi on edennyt valmisteluvaiheen kuulemiseen. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnosasiakirjat ja valmisteluvaiheen keskeinen selvitysaineisto asetetaan MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti nähtäville vähintään 30 vuorokauden ajaksi elokuussa 2022. Kuulutus vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisesta julkaistaan erikseen, ja samalla ilmoitetaan kaavan kuulemisen aikaisista esittelytilaisuuksista. Valmisteluaineisto on kuulemisaikana nähtävillä liiton toimistossa osoitteessa Poratie 5, Oulu.

Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot kunnilta, viranomaisilta ja muilta osallisilta. Kuulutus ja nähtäville asetettava valmisteluaineisto tulevat [Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuille](#), ja sinne liitetään myös myös kaavan tärkeimmät taustaselvitykset. [TUULI-hankkeen verkkosivuilta](#) löytyy selvitysaineistojen lisäksi linkki [tarinakarttaan](#), joka havainnollistaa maakunnan tuulivoimarakentamisen tilannekuvaa ja TUULI-hankkeen työpakettien sisältöä.

Asiakohdan liiteaineistona ovat vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kaavaluonnoskartta, siihen liittyvät merkinnät ja määräykset, osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaselostus. Lisäksi informatiivisena oheisaineistona ovat maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmäkartta ja tuulivoiman teemakartta (Tuulivoima ja sähkönsiirto Pohjois-Pohjanmaalla 21.6.2022). Teemakartalla on esitetty Pohjois-Pohjanmaan kaikkien vaihemaakuntakaavojen tv-1, tv-2 ja tv-3 -merkinnät sekä toteutuneet, luvitetut ja vireillä olevat tuulivoimapuistohankkeet. Lisäksi teemakartalla esitetään Pohjois-Pohjanmaan rannikon linnuston päämuuttoreitti, puolustusvoimien tutkakompensaatioalue, sähkönsiirron kokonaisuus ja luonnon ydinalueita yhdistävä yleispiirteinen ekologinen yhteystarve -merkintä. Kaava-asiakirjoihin tehdään tarvittaessa teknisuontoisia tarkistuksia ja täydennyksiä ennen nähtävillepanoa.

(Valmistelijat: suunnittelujohtaja Markus Erkkilä p. 040 685 4045, kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015 sekä suunnittelu- ja osaaminen vastuualueen asiantuntijat)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),

2. asettaa kaavaluonnoksen sekä sen valmistelu- ja oheisaineiston (TUULI-hankkeen selvitykset, Tuulivoima ja sähkönsiirto -teemakartta, maakuntakaavayhdistelmäkartta) nähtäville 8.8.-23.9.2022 ja
3. valtuuttaa liiton viraston tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Päätös

Käydyssä keskustelussa Mirka Väyrynen esitti Mika Antikan kannattamana, että Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntaavan valmistelu keskeytetään. Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty kannatettu muutosesitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestysmenettelyksi kättennostoäänestyksen. Ensin käden nostivat he, jotka olivat maakuntajohtajan esityksen kannalla ja sen jälkeen he, jotka olivat Mirka Väyrysen muutosesityksen kannalla. Maakuntajohtajan esityksen puolesta äänestivät Jussi Ylitalo, Esa Aalto, Lauri Nikula, Marjut Lehtonen, Hanna Markkanen, Kaarina Kailo, Jari Nahkanen, Mikko Korkeakoski, Miika Heikkilä ja Sari Nurro. Mirka Väyrysen muutosesityksen puolesta äänestivät Mirka Väyrynen ja Mika Antikka. Äänin 10-2, maakuntajohtajan esitys pysyi voimassa.

Maakuntahallitus päätti

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnoskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma). Esityslistan liitteenä olevia asiakirjoja päätettiin täydentää aurinkovoiman rakentamista koskevan yleisen suunnittelumääräyksen osalta.
2. asettaa kaavaluonnoksen sekä sen valmistelu- ja oheisaineiston (TUULI-hankkeen selvitykset, Tuulivoima ja sähkönsiirto -teemakartta, maakuntakaavayhdistelmäkartta) nähtäville 8.8.-23.9.2022 ja
3. valtuuttaa liiton viraston tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 12.55.

Asian esittely

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin 8.8.-23.9.2022 (MKH 21.6.2022 § 97). Osalle lausunnon antajista myönnettiin jatkoaikaa, ja viimeiset palautteet saatiin vasta loppuvuodesta 2022. Palautetta saatiin yhteensä 124 osalliselta, näistä 23 jäsenkunnilta. Kaikilta viideltä naapurimaakuntaliitoilta saatiin lausunto ja muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 18 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin 36 kuntalais- ja kansalaismielipidettä, osa yhteismielipiteinä. Muuta osallispalautetta saatiin yhdeksältä paliskunnalta, 12 yhdistykseltä, yhteisöltä tai jakokunnalta sekä 21 tuulivoimatoimijalta, osalta toimijoista saatiin useampi mielipide.

Valtaosa palautteen antajista koki maakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet hyvin perustelluiksi ja tarpeellisiksi, toki vastakkaistakin palautetta saatiin. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan teemoja pidettiin yleisesti ajankohtaisina. Palautetta saatiin kaikista vaihemaakuntakaavan luonnoksessa käsitellyistä teemoista.

Maakuntahallitus käsittelee palautekoosteen ja yleisvastineen kokouksessaan 13.2.2023 ja käy asiasta lähetekeskustelun. Esityslistan liitteenä on palautekooste (lausunnot ja mielipiteet), palautteen teemakohtainen tiivistelmä ja yleisvastine sekä päivitetty etenemisaikataulu. Mielipiteitä jättäneiden yksityishenkilöiden nimet ja kiinteistötunnukset on henkilötietolain nojalla poistettu vastineraportin julkisesta versiosta, samoin on poistettu palautteessa salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue jatkaa palautteen käsittelyä ja vastineiden laatimista selvitysten, työneuvotteluiden sekä tapauskohtaisten tarkastelujen sekä vaikutusten arvioinnin kautta. Saatu palaute huomioidaan tapauskohtaisesti tarkemmissa vastineissa, jotka käsitellään maakuntahallituksessa myöhemmin. Vaihemaakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemiseen syksyllä 2023. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään loppuvuodesta 2023, ja julkinen ehdotusvaiheen kuuleminen alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen ja -valtuustoon touko-kesäkuussa 2024.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheen palautekooste, yleisvastine ja päivitetty etenemisaikataulu tiedoksi ja maakuntahallitus käy lähetekeskustelun jatkotyöstä.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan esityksen mukaisesti.

Jenna Simula poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.12.

Mkh 05.06.2023 § 90

Asian esittely

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on laatinut vastineet Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen palautteesta. Palautekohtaisen vastineen lisäksi muotoiltiin yhdeksän yleisvastinetta, joissa käsitellään kyseisen teeman kokonaisuutta laajemmin. Kokonaisuudet ovat 1 / Tuulivoima, 2 / Sähkönsiirto, 3 / Viherympäristö ja luonto, 4 / Kulttuuriympäristö, 5 / Liikenne, 6 / Energia, 7 / Muut käsitellyt teemat, 8 / Maankäytön suunnittelun periaatteita ja 9 / Tuulivoiman terveysvaikutukset. Yleisvastineet löytyvät palaute- ja vastinekoosteen alusta kohdasta ”Tiivistelmä ja yleisvastineet (1-9) saatuun palautteeseen”. Näihin on viitattu yksittäisten palautteiden vastineissa. Valmisteluvaiheen palautekooste ja niihin laaditut vastineet ovat esityslistan liitteenä.

Suomen maankäytön suunnittelujärjestelmä on hierarkkinen eli yleispiirteisempi kaavataso ohjaa tarkempaa suunnittelua. Maankäytön suunnittelu perustuu kaikilla kaavatasoilla riittäviin selvityksiin, joiden perusteella on mahdollista arvioida suunnitelman toteutumisesta johtuvat merkittävät vaikutukset ([Maankäyttö- ja rakennuslaki](#) MRL 5.2.1999/132 sekä [-asetus](#) MRA 10.9.1999/895 - MRL korvautuu 1.1.2025 uudella lailla; Alueidenkäyttölaki 752/2023). Maakuntakaavakartalla osoitetaan valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä kokonaisuuksia. Kaavamerkintätyyppinä on kolmenlaisia: kehittämisperiaate-, osa-alueen erityisominaisuuksia kuvaavat sekä aluevaraus-, viiva- ja kohdemerkinnät. Näistä kaksi ensimmäistä voivat olla päällekkäisiä muiden merkintöjen kanssa. Näiden lisäksi laaditaan yleisiä kaavamääräyksiä, jotka velvoittavat ja ohjaavat kaikkea tarkempaa suunnittelua maakunnan alueella. Kuntakaavaratkaisu voi tarkemmilla selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla perustellen erota maakuntakaavaratkaisusta, muttei saa olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa eikä vaikeuttaa sen toteutumista. Vaihemaakuntakaavoituksessa lainvoimaisissa maakuntakaavoissa esitetyt kaavamerkinnät pysyvät edelleen voimassa, jollei niihin ole esitetty muutoksia kyseisessä kaavassa.

Maakuntakaava on yleispiirteisin maankäytön suunnittelun taso, joten selvityksetkin ovat yleispiirteisempiä ja maakunnan laajuisia. Kaavakartalla osoitetaan tuulivoimalle soveltuvat seudullisesti merkittävät alueet (tv-alueet) alueen erityisominaisuusmerkinnällä, joka mahdollistaa päällekkäiset maankäytön muodot. Nykyisen lainsäädännön mukaan (MRL) tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää kunnan laatimaa yleiskaavaa, jossa tutkitaan toteuttamisesta aiheutuvat vaikutukset voimalakohtaisten sijaintien ja voimalatyyppien pohjalta, ja laaditaan havainnekuvia tuulivoimaloista maisemassa. Seudullisesti merkittävien, laajempien tuulivoima-alueiden toteutuminen edellyttää, että alue on merkitty maakuntakaavaan tv-aluemerkinnällä. Kuntakaava voi edetä ehdotusvaiheen kuulemiseen ilman voimassa olevaa maakuntakaavamerkintää, mutta kunnanvaltuuston hyväksyntäkäsittely joutuu odottamaan maakuntakaavan hyväksymistä maakuntavaltuustossa. Maankäyttö- ja rakennuslain pykälää 44 (MRL 44 §) eli yleiskaavan käyttämistä rakennusluvan edellytyksenä ei sovelleta energiahankkeisiin. Tuulivoiman osalta lakiin on laadittu erillinen luku 10, joka sisältää tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset (77 a § Yleiskaavan käyttö tuulivoimalan rakennusluvan perusteella).

Pohjois-Pohjanmaalla on käynnissä paljon potentiaalisia tuulivoima-alueita koskevaa selvitystyötä. Eteneminen energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen kuulemisiin edellyttää tarkkaa tapauskohtaista läpikäyntiä, käynnissä olevien selvitysten valmistumista sekä viranomais- ja työneuvotteluita. Neuvotteluita on käyty runsaasti jo TUULI-hankkeen aikana, ja on jo sovittu pidettäväksi vaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen aikana (mm. kunnat, kantaverkkoyhtiö Fingrid, tuulivoimatoimijat, paliskunnat / poronhoitolain 53 § mukainen neuvottelu, muut sidosryhmät, kuten Traficom ja Väylävirasto etenkin merialueilla). Ehdotusvaiheen valmistelun kanssa saman aikaisesti on käynnissä lukuisia YVA-menettelyitä ja tuulivoimapuistojen kuntakaavoitusta, joiden viranomaisyhteistyöhön maakuntaliitto osallistuu (neuvottelut ja lausunnot), ja ne huomioidaan ehdotusvaiheessa. Käynnissä olevissa hankkeissa edellytetään aina myös uusimpien maakuntatason selvitysten käyttämistä suunnittelun tausta-aineistona. Yhteistyöneuvotteluja on käyty myös naapurimaakuntaliittojen ja muiden maakuntien kanssa.

Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli Pohjois-Pohjanmaalla lainvoimaisten (1. ja 3. vaihemaakuntakaava) maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Näiden maakuntakaavojen perusteella rakentuneet tuulivoimalat ovat toistaiseksi kokonaiskorkeudeltaan alle 250-metrisiä. Tällä hetkellä tarkemmassa suunnittelussa tutkitaan maa-alueilla maksimissaan 350-metrisiä tuulivoimaloita, merialueilla selvittelyn alla on 390-metrisiä voimaloita. Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeessa tunnistettiin maakunnan tuulivoimapotentiaaliset alueet (vähintään 7 km²) joille voisi sijoittaa seitsemän (7) tai enemmän voimaloita. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksessa seudullisuuden raja on vähintään seitsemän voimalaa. Tuulivoiman seudullisesti merkittävän tv-alueen määrittelyä tutkitaan edelleen, etenkin tuulivoiman ohjauksen näkökulmasta. Vaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden

seudullisuuden rajan määrittelyssä ei ole eikä tulla liittämään nimellistehoon liittyviä määritelmiä. Seudullisen mittaluokan tuulivoima-alueen raja on laskemassa useassa maakunnassa aiempaa pienemmäksi, näin myös Pohjois-Pohjanmaalla.

Sosiaaliseen hyväksyttävyyteen kohdistuva ristiriita tuulivoimapuistojen alueiden ja sähkönsiirtolinjojen alle jäävien maa-alueiden korvauksista lunastuslain puitteissa ([Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29.7.1977/603](#) ja [Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi 29.3.2019/468](#)) sekä haittavaikutukset taajamien laajentumiselle, asutukselle ja maisemakuvalle on tiedostettu, ja edunvalvontaa tehdään käytäntöjen muuttamiseksi. Maakuntaliitot ovat toimittaneet helmikuussa 2023 yhteisen kannanoton sähkönsiirtolinjojen vaikutuksista maa- ja metsätalous-, oikeus-, ympäristö-, työ- ja elinkeinoministeriöille sekä ministereille ja heidän eritysavustajilleen. Maakuntakaavaprosessissa ei kuitenkaan voida ottaa kantaa lunastuslain mukaisiin menettelyihin. Sähkönsiirtolinjojen vaihtoehtoiset reitit tarkastellaan tuulivoimahankkeiden tai voimalinjahankkeiden erillisissä YVA-menettelyissä, joissa suunnittelu etenee lakisääteisen prosessin kautta ([Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 5.5.2017/252](#)). Menettelyn päätteeksi yhteysviranomaisena toimiva ELY-keskus (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Keski-Suomi) antaa perustellun päätelmän, jonka mukaan sähkölinjojen jatko suunnittelu etenee. Vaihemaakuntakaavaluonnokseen on esitetty merkinnällä ”pääsähköjohdon yhteystarve” yksi mahdollinen reittivaihtoehto, jota tarkastellaan YVA-menettelyssä. Yhteystarvemerkintä ei täten osoita pääsähköjohdon sijaintia. Maakuntakaavaa tarkennetaan voimjohtohankkeiden suunnittelun edetessä. Voimalinjahankkeiden YVA-menettelyn etenemistä voi seurata kyseisen hankkeen osalta [ympäristöhallinnon sivulla](#).

Vety tarjoaa vaihtoehdon energian varastointiin, ja täten mahdollistaa kausivaihtelevan tuuli- ja aurinkovoiman lisäämisen energijärjestelmään. Vetytalouden potentiaalia hyödyntämällä voidaan vähentää merkittävästi sähkönsiirron aiheuttamia muutoksia ympäristöön, sillä vetyputkisto toimii energiavarastona ja energian siirtäjänä huomattavasti pienemmällä maapinta-alalla kuin sähkönsiirtoverkko ([Väliraportti: Energian siirtoverkot vetytalouden ja puhtaan energijärjestelmän mahdollistajina](#), Fingrid ja Gasgrid 3/2022). Pohjois-Pohjanmaan liiton [EMMI-hankkeen](#) työpaketti 1 ”Uusiutuvan energiantuotannon ja siihen kytkeytyvän vihreän vetytalouden mahdollisuudet ja maankäytön reunaehdot Pohjois-Pohjanmaalla” on valmistunut (maakuntahallitus 14.3.2023 § 58). EMMI-hanke aloitti maakunnallisen keskustelun maankäytöllisistä reunaehdoista uusiutuvan energian kokonaisuudesta ja vetytaloudesta kuntien ja eri sidosryhmien kesken. Työpaketti 1:n raportti ottaa kantaa myös aurinkoenergian maankäytön suunnittelun yleisiin reunaehtoihin ohjeistukseksi kuntakaavoittajille. Aurinkoenergian ympäristövaikutukset ovat erilaiset kuin tuulivoimalla, koska sen vaatimat pinta-alat ovat pienempiä, ja rakenteet huomattavasti matalampia, joten sähkönsiirto on erityinen kynnyskysymys suuremman kokoluokan hankkeille. Ympäristöministeriö valmistelee ohjeistusta aurinkovoimalle ([Aurinkovoimaloiden kaavoitusta ja](#)

[lupamenettelyä koskevan oppaan valmistelu, 15.4.2023-15.4.2024](#)). Tällä hetkellä suurten eli teollisen mittakaavan aurinkovoimakokonaisuuksien luvittaminen tapahtuu joko asemakaavoittamalla tai suunnittelutarveratkaisun kautta, ja vaikutusten arviointi tehdään erillisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ohjauksen mukaan teollinen mittaluokka tarkoittaa yli yhden piikkimegawatin aurinkovoimakenttää, hanketoimijoiden mielestä kannattava teollinen mittaluokka on yli 30 MWp (1 MWp tuotantoteho on noin 1 GWh / vuosi). EMMI-hankkeen työpaketti 2 ”Maankäytön ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa” on kilpailutettu. Työpaketissa arvioidaan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan merkittävien tv-hankkeiden aiheuttamat ilmastovaikutukset koko elinkaaren ajalta. Toisena kokonaisuutena tarkastellaan aurinkovoimatuotannon ilmastovaikutuksia koko elinkaaren ajalta ja kuntakohtaisten ohjausvälineiden kautta. Työ valmistuu tammikuun 2024 loppuun mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on teettänyt liikennöitävyysselvityksen Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntakaavojen tuulivoimaloiden alueille. Selvityksen tavoitteena oli löytää tuulivoimaloiden alueille kuljetuskelpoisimmat erikoiskuljetusreitit ja tunnistaa pääreittien keskeisimpiä ongelmakohtia. Selvitys on valmistunut 30.9.2022 ja se on saatavilla [Pohjois-Pohjanmaan liiton nettisivuilta](#). Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimaosaamisen kehittäminen -hankkeen raportissa esitetään tuulivoiman aluetalous- ja työllisyysvaikutuksia tarkemmin. [Loppuwebinaarin 27.1.2023 äänite ja tulokset löytyvät liiton verkkosivuilta](#).

Liikennejärjestelmän osalta [Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman](#) (LJS) päivitys käynnistyy loppuvuodesta 2023, kun [Oulun seudun LJS](#) on valmistunut. Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian uudistamistyö on käynnistynyt, tavoite hyväksymiskäsittelylle on vuoden 2024 aikana.

Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuuden aluerakenteen tarkastelu käynnistetään touko-kesäkuussa 2023, ja se saatetaan päätökseen loppuvuodesta. Ympäristöministeriön vetämä ja yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa laatima [kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyön raportti](#) on kommenttikierroksella 16.6.2023 saakka. Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian uudistamisen tulokset ja vihreän siirtymän hankkeet vaikuttavat myös aluerakennetyöhön.

TUULI-hankkeessa laadittiin useita selvityksiä vireillä olevaan vaihemaakuntakaavatyöhön kaavaratkaisuja taustoittamaan ja vaikutusten arvioinnin tueksi: sijainninhajausmalli (SOM) kohdekortteineen, visiotyöraportti, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys, linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys ja lajikohtaiset kartat, susireviiriselvitys, maakotkaselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. Viimeisenä merkittävänä selvityksenä on valmistunut (maakuntahallitus 8.5.2023 § 73) maisemaselvitys, joka oli TUULI-hankkeen viimeinen selvitys. Maisemaselvityksessä laadittiin maakunnalliset maisemarakenne-, maisemakuva ja näkyvyysanalyysikartat sekä jokaisesta seudullisesti merkittävistä tuulivoimapotentiaalisista alueista kohdekortti, joissa esitetään myös

kohdekohtaisia maisemavaikutusten lievennystoimenpiteitä tarkempaa maankäytön suunnittelua varten. Selvitykset löytyvät [TUULI-hankkeen nettisivuilta](#), samoin kuin hankkeesta tehty tarinakartta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto selvittää tuulivoimaloiden alueiden vaikutukset Natura-alueisiin ([Ympäristöministeriön asetus Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luettelosta 345/2015](#)) erillishankkeessa ehdotusvaiheen aikana. Arvioinnin kohteena ovat kaikki Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueet maalla ja merellä (SPA ja SAC). Lisäksi tarkastellaan TUULI-hankkeen viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvityksessä esille nostettujen Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa. Luonnonsuojelulain ([LSL 20.12.1996/1096](#), Luku 10) mukainen Natura-selvitys laaditaan erikseen tarkemman suunnittelun yhteydessä. Uusi luonnonsuojelulaki ([LSL 9/2023](#), Naturaa käsitellään luvussa 5) hyväksyttiin 5.1.2023, ja se astuu voimaan 1.6.2023. Laki ottaa kattavasti kantaa luonnon monimuotoisuuden kysymyksiin. Luonnonsuojelulaki sitoo kaikkea maankäytön suunnittelua ja toteutusta Suomessa. Maakuntakaavaan on tarpeetonta kirjata luonnonsuojelulain kanssa päällekkäisiä merkintöjen selityksiä tai määräyksiä.

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa ei-seudullisia tuulivoimapuistoja. Maakuntakaavan tuulivoimaa koskevat yleismääräykset ohjaavat kuitenkin myös seudullista pienempien tuulivoima-alueiden suunnittelua. Yksi merkittävistä tuulivoima-alueiden sijoittumiseen liittyvistä tekijöistä kohdistuu yhteisvaikutuksiin muiden seudullisten ja ei-seudullisten tuulivoimapuistojen kanssa. Ei-seudullinen tuulivoimapuisto voi sijaintinsa perusteella lisätä yhteisvaikutuksia merkittävästi. Esimerkiksi kuuden voimalan sijoittuminen toteutuneen tai luvitetun tuulivoima-alueen viereen tai läheisyyteen on maakuntakaavan ohjausvaikutusten näkökulmasta seudullisesti merkittävä kokonaisuus. Yhteisvaikutuksia merkittävästi lisäävän tuulivoimarakentaminen on sijoitettava maakuntakaavassa seudullisesti merkittävälle tv-alueelle.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tavoitteena on osoittaa maakunnan tuulivoimarakentamista alueille, joissa tuulivoiman toteutumisen vaikutukset eivät muodostu merkittäviksi. Tuulivoimaa merkittävästi rajaavia toimintoja ovat puolustusvoimien valvontajärjestelmiin kohdistuvat vaikutukset, joiden suhteen ei ole lähitulevaisuudessa odotettavissa tuulivoimarakentamisen mahdollistavia muutoksia, ja osassa kuntia lomarakennusten sijoittuminen laajalle alalle. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa ei tulla osoittamaan seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita, jotka ovat saaneet maakuntakaavaprosessin aikana kielteisen lausunnon puolustusvoimilta. Mikäli tulevaisuudessa tuulivoima-alueiden sijoittuminen tällä hetkellä ilmavalvonnan osalta kriittisille alueille mahdollistuu, esimerkiksi teknologian kehittymisen ja mahdollisten kompensatioalueiden perusteella, käsitellään mahdolliset uudet tuulivoima-alueet uudessa maakuntakaavaprosessissa TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa tunnistettujen alueiden pohjalta. Ehdotukseen ei myöskään nosteta erillisellä tv-reservialuumerkinnällä seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita, jotka ovat muista syistä tämänhetkisten selvitysten mukaan mahdottomia toteuttaa.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa jatketaan tv-alueiden rajausten tapauskohtaista tarkastelua valmisteluvaiheessa saadun palautteen, valmistuneiden maakunnallisten selvitysten, työneuvotteluiden ja vaikutusten arvioinnin kautta. Myös erillisten tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyn aikana saatuja selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään. Selvitykset tuovat taustatietoa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden yhteisvaikutusten arviointiin. Ehdotusvaiheessa tarkastellaan uusien selvitysten kautta kaikkia luonnoksessa osoitettuja tv-alueita sekä TUULI-hankkeen sijainninhajausmallin (SOM) perusteella ehkä-alueiksi luokiteltuja alueita, joita ei ole nostettu maakuntakaavakartalle luonnosvaiheessa. Ehdotusvaiheessa jokaisesta vaihemaakuntakaavakartalla esitettävästä tv-alueesta laaditaan yksityiskohtainen kohdekuvaus/kohdekortti, jossa avataan vaikutusten arviointia ja yhteisvaikutuksia laadittujen selvitysten kautta ja esitetään tv-alueen suunniteltu sähkönsiirto silloisen hanketilanteen perusteella.

Seudullisesti merkittävää uutta tuulivoimarakentamista ei osoiteta energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa linnuston päämuuttoreitin alueelle. Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan tarkemmassa suunnittelussa harkita pienimuotoisempaa tuulivoimarakentamista tai uusiutuvan energian eri muotoja yhdisteleviä ratkaisuja myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja. Linnuston päämuuttoreitillä sijaitsevien tuulivoimapuistojen saavuttaessa käyttöikänsä lopun, alueiden uudelleen rakentamista käsitellään voimassa olevan yleiskaavan, sen mahdollisen muutostarpeen ja sen hetkisen luvitusmenettelyn kautta.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa tarkistetaan alueen erityisominaisuutta kuvaavan merkinnän ”Tuulivoimaloiden alue” (tv-x) selitystä. Yleismääräystä ”Tuulivoimaloiden rakentaminen” tarkistetaan siten, että yleismääräyksessä huomioidaan kaikki laaditut uudet selvitykset, jotta ne ohjaavat tarkempaa tuulivoimasuunnittelua. Samoin tarkastellaan luonnoksessa käytettyjen maatuulivoima-alueiden kaavamerkintöjen (tv-1- ja tv-3) eriyttämisen tarpeellisuutta sekä merkintöjen sisältöä ja kaavamääräyksiä.

Kaava-asiakirjoihin tehdään tarvittavat tarkistukset koskien pohjavesialueita ja perinnebiotooppeja, ja uusin selvitystieto viedään kaavaehdotukseen. Pohjaveden suojelu perustuu Suomessa keskeisesti ympäristönsuojelulain ([YSL, 527/2014](#)) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon ja maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta. Pohjaveden pilaamiskiellon mukaan pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa. Pilaamiskielto on ehdoton. Vaihemaakuntakaavaluonnoksessa osoitetaan ELY-keskuksen uudelleen luokittelemat pohjavesialueet (1-, 2-luokat, lisämerkintä E, poikkileikkausajankohta 31.3.2022).

Museoviraston käynnissä olevassa hankkeessa määritellään manner-Suomen merkittävimmät arkeologiset kohteet. VARK-hanke ([Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet](#)) valmistuu

museoviraston nettisivujen mukaan vuonna 2023. Pohjois-Pohjanmaan liitto antoi lausunnon kuulemisvaiheessa 13.4.2023. VARK-aineisto liitetään mukaan julkiseen ehdotusvaiheeseen, mikäli kohdekokonaisuus valmistuu ennen sitä.

Seudullisesti merkittävän ampumarata-alueen tilanne selvitetään Oulujokilaakson osalta (jäi kesken 2. vaihemaakuntakaavassa). Nykyisin ampumarata sijaitsee Muhoksella pohjavesialueella ja Utajärvellä asutuksen lähellä, joten niitä ei voi kehittää seudullisesti merkittäviksi kokonaisuuksiksi. Mahdollinen melualue selvitys tarpeen, mikäli sopiva uusi alue löytyy.

Aikaisemmissa vaihemaakuntakaavoissa käsiteltyjen teemojen osalta pidetään tarvittaessa työneuvotteluita kyseisten kuntien kanssa, ja selvitysten riittäessä kaavamerkinnot voidaan lisätä Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheeseen.

Valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen laaditut tarkemmat vastineet käsitellään maakuntahallituksessa 5.6.2023. Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue jatkaa työtä luonnosvaiheen palautteen tarkemman tarkastelun sekä käynnissä olevien ja jo laadittujen selvitysten, viranomaisyhteistyön ja työneuvotteluiden kautta. Myös erillisten tuulivoimahankkeiden YVA- ja kaavoitusmenettelyn aikana saatuja selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään. Ehdotusvaiheessa täydennetään kaavamerkintöjen ja kaavamääräysten sisältöä tarkentuneen tiedon perusteella. Vaihemaakuntakaavan suunnittelua jatketaan yhteisvaikutusten arvioinnin kautta ehdotusvaiheen kaavakartan ja muiden asiakirjojen laatimiseen. Tavoiteaikataulun mukaan vaihemaakuntakaava etenee maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemiseen syksyllä 2023. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään loppuvuodesta 2023, ja julkinen ehdotusvaiheen kuuleminen alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn maakuntahallitukseen ja -valtuustoon vuoden 2024 aikana.

Maakuntavaltuuston 29.5.2023 kokouksen jälkeen pidettiin infotilaisuus, jonka teemana oli ”Energiamurros ja maankäytön suunnittelu Pohjois-Pohjanmaalla”. Tilaisuudessa valtuutetut linjasivat maakunnan strategista tulevaisuuskuvaa.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan muutettu esitys

Merkitään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheen valmisteluvaiheeseen palautteeseen laaditut vastineet ja päivitetty etenemisaikataulu tiedoksi, ja maakuntahallitus käy lähetekeskustelun jatkotyöstä. Hyväksytään vastineet ehdotusvaiheen suunnittelutyön periaatteiksi.

Vastineet ja maakuntahallituksen pöytäkirjaote toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamosta

sähköpostitse tiedoksi kaikille lausuntopyyntöön saaneille ja mielipiteen antajille, joiden sähköpostiosoite on toimitettu kirjaamoon tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin maakuntajohtajan muutetun esityksen mukaisesti.

Kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn aikana klo 12.24.

Kokous jatkui klo 13.15 ja todettiin, että paikalla oli 10 maakuntahallituksen jäsentä.

Mkh 14.11.2023 § 164

Asian esittely

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on työstänyt Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan aineistoja edelleen kohti maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaista (MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomais- ja kuntakuulemista.

Maakuntahallitukselle esitellään kokouksessa seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden suunnitteluratkaisujen periaatteet esimerkitapausten kautta ja sähkönsiirron tilannekatsaus. Viranomaiskuulemisaineisto tulee maakuntahallituksen käsittelyyn 19.12.2023, ja nähtäville asettamisen tavoiteaika on tammi-helmikuussa 2024.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus merkitsi asian tiedoksi.

Jari Nahkanen poistui kokouksesta tämän asiakohdan aikana klo 12.29.

Mkh 19.12.2023 § 178

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaiseen (maankäyttö- ja rakennusasetus MRA 13 §) ehdotusvaiheen viranomaislausuntokierrokseen. Lainsäädännön mukaan maakuntakaavaehdotuksesta on ennen nähtäville asettamista pyydettävä lausunto: 1) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta; 2) niiltä kunnilta, joita asia koskee; 3) kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitolta; 4) tarpeen mukaan muilta maakuntakaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä; 5) niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee. Tämä kuulemiskierros ei ole julkinen, joten lausunnot pyydetään ainoastaan niiltä tahoilta, jotka sisältyvät asetuksen kirjaukseen. Saatuihin lausuntoihin laaditaan vastineet, jotka käsitellään maakuntahallituksessa. Mahdollisiin saapuviin mielipiteisiin kaava-aineistosta ei anneta vastineita.

Vaihemaakuntakaavakartalla esitetään seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (maatuulivoima tv-1 ja merituulivoima tv-2), sähkönsiirron ratkaisut, liikennejärjestelmää koskevat muutokset, pohjavesialueiden päivitykset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päivitysinventointi), valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitykset (VAMA 2021, Valtioneuvoston päätös 18.11.2023, ympäristöministeriö), perinnebiotooppikohteiden päivitykset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus, 2019-2023), kaasuputken yhteystarve kehittämissperiaatemerkinnällä sekä teollisuus- ja varastoalueita (t-1 seudullisesti merkittävän biojalostamojen alue; t-2 seudullisesti merkittävän uusiutuvan energiantuotannon jatkojalostuksen edellyttämien kemiallisten prosessien tuotantolaitosten alue). Maakuntakaavamääräyksiä annetaan tuulivoimaloiden ja aurinkovoimaloiden rakentamisen yleismääräysten lisäksi rakentamisrajoituksesta ja energiateollisuuden liittyen vaara-alueen sisältävistä erityistoiminnoista.

Tuulivoimaa koskevat merkinnät ovat tarkentuneet merkittävästi ehdotusvaiheessa, kun yhteisvaikutusten arvioinnissa on ollut käytössä laadullisia selvityksiä ja tarkempaa hankekohtaista selvitystietoa. Tuulivoiman ja energiansiirron teemakartalla esitetään viranomais ehdotusvaiheen kokonaisuus Pohjois-Pohjanmaan ja maakuntarajan läheisyydessä olevien naapurimaakuntien tuulivoima-alueiden osalta (kaavaselostuksen LIITE 1). Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kohdekuvauksissa on avattu ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun vaikuttaneita kokonaisuuksia (LIITE 2). Kohdekuvauskokonaisuudessa on myös Pohjois-Pohjanmaan kuntakohtainen kooste tv-alueista.

Tämän viranomaislausuntokierroksen jälkeen valmistuvat vielä EMMI-hankkeen (*Energiamurros ja ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla*) jälkimmäinen, ilmastovaikutusten arviointia

koskeva työpaketti (2/2024) sekä Natura-alueiden suojeluperusteena olevien lajien tarkastelu suhteessa vaihemaakuntakaavan tv-alueisiin ja suojelualueiden ekologisen verkoston selvitys (4/2024). Naturatarkastelun tulokset ja valtakunnallisista selvityksistä etenkin merialueilla käynnissä olevat sensitiivisten lajien tarkastelut vaikuttavat julkisen ehdotusvaiheen suunnitteluratkaisuihin. Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK) tuodaan maakuntakaavakartalle valtioneuvoston hyväksytyä kohdeluettelon.

Julkiseen ehdotusvaiheeseen (MRL 65 §) edetään loppuvuodesta 2024, ja tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn joulukuussa 2024. Vaihemaakuntakaavatyön ohella käynnissä on Pohjois-Pohjanmaan aluerakenne 2050 valmistelutyö, joka lähtee kuntakommenteille tammikuussa 2024.

Viranomaislausuntovaiheen (MRA 13 §) kaavaehdotusaineisto liitetään energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan nettisivuille. Lausuntoaineisto koostuu seuraavista asiakirjoista:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Vaihemaakuntakaavakartta 1:300 000
- Vaihemaakuntakaavan merkinnät ja määräykset
- Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen

LIITE 1: Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto 1:300 000 (erillisliite);

LIITE 2: Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset, tv-1 ja tv-2 (erillisliite);

LIITE 3: Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet;

LIITE 4: Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan perinnebiotoopit).

- Kaavayhdistelmä (ei juridinen asiakirja): Lainvoimaiset maakuntakaavat ja energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaislausuntoehdotus 1:300 000

Maakuntahallituksen esityslistan liitteenä on viranomaislausuntovaiheen vaihemaakuntakaava-aineisto pois lukien kaavaselostuksen LIITE 3 ja maakuntakaavojen kaavayhdistelmä.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineiston (kaavaehdotuskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus liitteineen, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),
2. pyytää lausunnot asiaan kuuluvilta viranomaistahoilta ja
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastualueen tekemään lausuntokierrokselle lähteviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. hyväksyä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineiston (kaavaehdotuskartta, siihen sisältyvät merkinnät ja määräykset, kaavaselostus liitteinen, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma),
2. pyytää lausunnot asiaan kuuluvilta viranomaistahoilta ja
3. valtuuttaa maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen tekemään lausuntokierrokselle lähteviin asiakirjoihin teknisiä tarkistuksia ja täydennyksiä.

Maakuntahallituksen jäsen Jari Nahkanen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 11.55.

Mkh 06.05.2024 § 85

Asian esittely

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomais ehdotusvaiheen lausuntokierros järjestettiin 10.1.-23.2.2024 (MKH 19.12.2023 § 178). Osalle lausunnon antajista myönnettiin pyynnöstä jatkoaikaa, ja viimeiset lausunnot saatiin maaliskuun puolivälissä. Palautetta saatiin yhteensä 55 viranomaistaholta, näistä 27 jäsenkunnilta. Kaikilta viideltä naapurimaakuntaliitoilta saatiin lausunto, naapurimaakuntien ELY-keskuksista lausunnon antoi neljä kuudesta. Ministeriöistä lausunnot saatiin ympäristöministeriöltä, sisäministeriöltä (Rajavartiolaitos) ja puolustusministeriöltä (Pääesikunnan logistiikkaosasto). Kantaverkkoyhtiö Fingrid ei antanut lausuntoa, mutta useita työneuvotteluita on pidetty vaihemaakuntakaavan sisällöstä. Alueverkkoyhtiöiltä saatiin lausunnot Carunalta ja Elenialta. Muita pyydettyjä lausuntoja kirjattiin yhteensä 16 kappaletta. Kuulemisaikana saatiin palautetta myös viranomaiskuulemiseen sisältymättömiltä tahoilta, kuten tuulivoimatoimijoilta ja kansalaisilta. Näihin ei anneta vastineita, mutta palautteeseen perehdytään suunnittelun edetessä.

Lausuntojen antajat kokivat vaihemaakuntakaavan tavoitteet ja kaavassa käsiteltävät sisältökokonaisuudet edelleen hyvin ajankohtaisiksi ja tarpeellisiksi, ja laadittuja selvityksiä pidettiin kattavina. Pohjois-Pohjanmaan liitossa laadittujen maakunnallisten selvitysten todettiin olevan jopa

tulevaisuutta ennakoivia, harmillisena pidettiin Naturakokonaisuuden selvityksen valmistumista vasta kuulemiskierroksen jälkeen. Jäsenkuntien lausunnoista heijastuu huoli kuntatalouden tilasta. Maakuntakaava laaditaan kuitenkin maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n (MRL 5.2.1999/132) sisältövaatimusten mukaisesti siten, että sovitetaan yhteen keskenään hyvinkin ristiriitaisia kokonaisuuksia laadittujen selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella. Kuntatalousvaikutukset eivät sisälly maakuntakaavan sisältövaatimuksiin, joissa korostetaan maakunnan tarkoituksenmukaista alue- ja yhdyskuntarakennetta, alueiden käytön ekologista kestävyttä, ympäristön ja talouden kannalta kestäviä liikenne- ja teknisen huollon järjestelyitä, vesi- ja maanvarojen kestävää käyttöä, maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimista sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyttä. Viranomais ehdotusvaiheessa on otettu huomioon laaditut maakunnalliset selvitykset ja hankkeiden yhteisvaikutukset, minkä perusteella tv-alueiden rajauksia on tutkittu. Lisäksi lainsäädäntö määrittää kansallisen turvallisuuden huomioimisen alueidenkäytössä erityiseksi reunaehdoksi (MRL 4 a §): ”Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä.”

Tämän vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoiman mahdollistava tv-merkintä on alueen erityisominaisuutta kuvaava eli käytännössä tarkemman suunnittelun mahdollistava merkintä, ei tarkka aluerajaus. Kuntakaavoituksessa tuulivoimaloiden alue täsmentyy tarkempien, voimalakohtaisten selvitysten perusteella (mm. melu- ja välkemallinnukset, havainnekuvat). Vaikutusten arviointia laadittaessa erillisessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) yhtenä vaihtoehtona tutkitaan maakuntakaavan mukainen tv-alue, jota verrataan muihin vaihtoehtoihin, jolloin saadaan tarkempaa tietoa toteuttamisen vaikutuksista. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa laaditut selvitykset kuten maisemaselvitys, maakotkaselvitys ja keväällä valmistuva Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys ja näissä selvityksissä annetut ohjeistukset on huomioitava tuulivoimayleiskaavoja laadittaessa.

Lausuntopalautteessa saatiin esityksiä mm. tuulivoiman ja aurinkovoiman yleismääräysten, sähkönsiirron ja merituulivoiman merkintöjen selityksen tarkentamisesta, uusiutuvan energian kokonaisuudesta (kaasuputken yhteystarpeen yleispiirteistäminen ja jatkaminen sisämaahan, t-2 -merkinnän perusteiden pohtiminen), ekologisen yhteystarpeen merkitsemisestä kaavakartalle (viranomais ehdotusvaiheessa esitettiin selostuksen liitekartalla) ja liikennejärjestelmän tarkennuksista. Lapin ja Kainuun maakuntakaavoissa on esitetty pääradan yhteystarve välillä Kontionmäki-Kemijärvi, ja sitä pyydetään merkitsemään myös tähän vaihemaakuntakaavaan. Sähkönsiirtokokonaisuus nousi esille miltei jokaisessa lausunnossa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus nosti esille myös kantaverkon liityntäpisteiden vaikutusten arvioinnin puutteet, tällä hetkellä Fingrid

tutkii sähköasemien sijainnin pistemäisesti ja lähinnä teknis-taloudellisesti, liityntäjohtojen vaikutusten arviointi jää hanketoimijoiden ja kuntakaavoituksen vastuulle. Seudullisesti merkittävän tuulivoiman osalta saatiin esityksiä tv-alueiden poistamisesta (poronhoito, luonnon monimuotoisuus, viheryhteystarpeet, maisema) ja niiden lisäämisestä tai laajentamisesta (kunnat, tuulivoimayhdistys). Käytännössä kaikkien hankealueiden merkitseminen kaavakartalle on mahdotonta, sillä tuulivoimatoimijoiden tutkimat tuulivoima-alueet ovat huomattavan laajoja, ja toteutuvat hankekohtaisten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin jälkeen yleensä huomattavasti pienempinä kokonaisuuksina kuin alkuperäinen hankealue.

Valmistunut EMMI-hankkeen työpaketti 2 esiteltiin maakuntahallitukselle 15.4.2024. Yleispiirteinen Natura-alueita koskeva selvitys, jossa tarkastellaan Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueille tuulivoimarakentamisesta kohdistuvia vaikutuksia ja Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa esitellään 10.6.2024 maakuntahallituksessa. Nyt laadittavana oleva maakuntakaavan Natura-alueita koskeva selvitys ei poista yksittäisten hankkeiden Natura-arviointivelvollisuutta. Ekologiset yhteydet on huomioitava kaavoituksen jokaisella tasolla, maakuntakaavassa, yleiskaavassa ja asemakaavassa. Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys lähetetään sen valmistumisen jälkeen tutustuttavaksi ja kommentoitavaksi asiaa käsitteleville viranomaisille. Kommentointi ajoitetaan tapahtuvaksi ennen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavon toista viranomaisneuvottelua 17.6.2024.

Viranomaislausuntokierroksen tavoitteena oli saada palaute selvityksiin ja vaikutusten arviointiin perustuvasta kokonaisuudesta, jotta suunnittelussa päästään eteenpäin. Maakuntakaavatiimi jatkaa palautteen ja viimeisten selvitysten sisällön vaikutusten käsittelyä julkisen ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun työneuvotteluiden sekä tapauskohtaisten tarkastelujen ja vaikutusten arvioinnin kautta. Kesäkuussa maakuntavaltuustossa pidetään tilannekatsaus vaihekaavasta ja maakuntahallituksessa linjataan julkisen ehdotusvaiheen suunnitteluratkaisuja. Tavoitteena on saada lopullinen kaavaehdotus maakuntahallituksen käsittelyyn ja sitä kautta julkisesti nähtäville elokuussa.

Viranomais ehdotusvaiheen lausuntokooste ja palautteeseen laaditut vastineet ovat maakuntahallituksen esityslistan liitteenä, samoin palautteen mukaisesti päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Vastinekoosteen alussa on tiivistelmä ja yleisvastine sivuilla 4-11, muutoin vastineet on kirjoitettu kyseisen lausunnon viereen. Pidetyt viranomais- ja kuntatyöneuvottelut on kirjattu vastineisiin.

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen palautteen,
2. hyväksyä siihen annetut vastineet ja
3. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen viimeistelemään vastineasiakirjan.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. merkitä tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisen viranomaislausuntokierroksen palautteen,
2. hyväksyä siihen annetut vastineet ja
3. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen vastuualueen viimeistelemään vastineasiakirjan.

Maakuntahallituksen jäsen Juha Pylväs saapui kokoukseen tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 9.37.

Mkh 10.06.2024 § 108

Asian esittely

Maakuntahallituksen esittämällä täydennyksillä viimeistelty viranomais ehdotusvaiheen lausuntokooste ja vastineet toimitettiin lausunnon antaneille ja lausuntopyynnön saaneille tahoille 16.5.2024 sähköpostitse Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamosta, ja asiakirja liitettiin vaihemaaakuntakaavan julkisille verkkosivuille.

Suunnittelun ja osaamisen vastuualue on jatkanut julkisen ehdotusvaiheen valmistelua saadun palautteen ja työneuvotteluiden kautta. Selvitys Natura 2000 -verkostoon kohdistuvien riskien tunnistamisesta on saatu valmiiksi, ja se esitellään maakuntahallitukselle erillisessä pykälässä. Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden tutkimista on jatkettu näiden pohjalta. Maakuntahallitukselle esitellään alustavia kaavaratkaisujen periaatteita kokouksessa

jatkovalmistelun pohjaksi. Lisäksi käydään keskustelua muista maakuntahallituksen ohjausta edellyttävistä kokonaisuuksista (mm. seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen koko, kaasuputken yhteystarve -kehittämisperiaattemerkintä, ekologinen yhteystarve ja tuulivoimarakentaminen, Koillisradan yhteystarve).

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus käy lähetekeskustelun kaavaratkaisun periaatteista ja ohjeistaa jatkosuunnittelua.

Päätös

Maakuntahallitus kävi lähetekeskustelun kaavaratkaisun periaatteista ja ohjeisti jatkosuunnittelua.

MYR:n puheenjohtaja Matti Heikkilä poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.22 sekä maakuntahallituksen jäsenet Marjut Lehtonen ja Jari Männikkö klo 14.30.

Mkh 17.09.2024 § 145

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt ehdotusvaiheen julkiseen kuulemiseen (MRL 65 §, MRA 12 §). Kaava-alueen kuntien jäsenillä ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Muistutus on toimitettava maakunnan liitolle ennen nähtävänäoloajan päättymistä.

Kaavaehdotusta esitellään verkkotilaisuudessa to 3.10.2024 klo 17-18:30. Linkki tilaisuuteen tulee liiton verkkosivulle, ja esittely tallennetaan. Lisäksi järjestetään kolme kaavakahvilaa, joissa kaavaa valmistelleet asiantuntijat ovat tavattavissa ja vastaavat kysymyksiin (ma 30.9. Haapavesi, ti 8.10. Pudasjärvi ja Oulu).

Maakuntahallitukselle järjestettiin iltakoulu vaihemaakuntakaavasta torstaina 8.8.2024. Tuolloin käytiin läpi:

- kaavaratkaisun periaatteet,
- Naturen riskiarvioinnin ja ekologisen verkoston vaikutukset kaavaratkaisuun,
- seudullisesti merkittävän tuulivoiman kokoluokka (säilytetään 10 tai useampia tuulivoimaloita),
- tuulivoimarakentamisen yleismääräyksen tarkentuminen,
- tuulivoiman kokonaistarkastelu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa,
- kaasuputken yhteystarvemerkinän yleispiirteistäminen,
- liikennejärjestelmän tieverkkoa koskevat tarkistukset,
- seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden rajausmuutokset viranomaisehdotuksen jälkeen käytiin läpi aluekohtaisesti: maa-alueilla (tv-1) 35 aluetta pysyy ennallaan, 10 aluetta laajenee, kuusi supistuu ja kuusi poistuu; merialueilla (tv-2) yksi alue supistuu, ja
- vaihemaakuntakaavan eteneminen.

Maakuntahallituksen iltakoulussa käytiin lisäksi läpi kansainvälisen kuulemisen periaatteet ja menettely. Tässä vaihekaavassa kuuleminen järjestetään samaan aikaan ehdotusvaiheen kuulemisen kanssa, mutta kuitenkin hallinnollisesti erillisenä menettelynä. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimittaa pyynnön kansainvälisen kuulemismenettelyn käynnistämisestä ja lopullisen kaava-aineiston tarvittavine käänöksineen virallisella kirjeellä Suomen ympäristökeskukseen (SYKE), joka valmistelee ja lähettää englanninkielisen notifikaatiokirjeen Ruotsille. Suomen ympäristökeskus lähettää Ruotsilta saamansa vastauksen ja mahdollisen palautteen Pohjois-Pohjanmaan liitolle mahdollisimman pian ne vastaanotettuaan.

Maakunnan suunnittelun ja osaamisen vastuualue on jatkanut julkisen ehdotusvaiheen kaava-asiakirjojen viimeistelyä, ehdotusaineisto on esityslistan liitteenä. Ehdotusvaiheen (MRL 65 §, MRA 12 §) kaava-aineisto liitetään energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan nettisivuille, ja jäsenkuntien kirjaamoihin toimitetaan tiedote ennen kuulemistä.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaihe koostuu seuraavista asiakirjoista (kaikissa päiväys 9.9.2024):

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Vaihemaakuntakaavakartat 1 A ja 1 B (1:300 000)

- Kaavakartta 1 A: Uudet kaavamerkinät
- Kaavakartta 1 B: Kumottavat kaavamerkinät

Vaihemaakuntakaavan merkinät ja määräykset (Tuulivoimarakentamisen yleismääräys sisältää viittauksen kohdekuvauksiin, ks. LIITE 2)

Vaihemaakuntakaavan selostus liitteineen (liitteet 3 ja 4 selostuksen lopussa)

LIITE 1 Teemakartta / Tuulivoima ja energiansiirto (1:300 000, erillisliite)

LIITE 2 Tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset maa- ja merialueilla (erillisliite)

LIITE 3 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan pohjavesialueet, luokat 1, 2, 1E, 2E ja E

LIITE 4 Taulukko / Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit

LIITE 5 Lainvoimaiset maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavaehdotus (epävirallinen kaavayhdistelmä 1:300 000, erillisliite)

(Valmistelija: kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi p. 040 685 4015)

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. asettaa kaavaehdotuksen MRL 65 § ja MRA 12 § mukaisesti julkisesti nähtäville,
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen tekemään kaava-aineistoon teknisluontoisia korjauksia ja
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Paula Himanen esitti keskustelun aikana, että Nuunajärven tuulivoimapuiston merkintä poistetaan kaavaehdotuksesta. Puheenjohtaja totesi, että koska esitystä ei kannatettu, se raukeaa.

Paula Himanen esitti keskustelun aikana, että liitteen 5 Ehdotus merkinnät ja määräykset -liitteestä sivun 18 viimeisestä kappaleesta poistetaan sanat "lähtökohtaisesti" ja "ensisijaisesti", sivun 19 ensimmäisen kappaleen sana "laajamittainen" poistetaan sekä sivun 20 lause "Aurinkovoimaloiden suunnittelua ja toteuttamista on vältettävä luonnontilaisille ja metsäisille alueille" korvataan tekstillä "Aurinkoenergiahankkeiden osalta on pidettävä huoli siitä, että voimalat sijoitetaan luontoarvoiltaan vähäisiin ympäristöihin." Puheenjohtaja totesi, että koska esityksiä ei kannatettu, ne raukeavat.

Maakuntajohtajan päätösesitys hyväksyttiin.

Paula Himanen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

kuulemiseen sekä Ruotsissa kuulemisaikana annetut lausunnot ovat tämän kokousasian liitteenä. Muistutuksia jättäneiden yksityishenkilöiden nimet ja kiinteistötunnukset on henkilötietolain nojalla poistettu koosteen julkisesta versiosta, samoin on poistettu palautteessa salaisiksi ilmoitetut tiedot. Maakuntahallituksella on mahdollisuus tutustua myös alkuperäiseen palautteeseen kokouksessa. Saatuihin muistutuksiin laaditaan vastineet kaavatyön edetessä.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi, p. 040 685 4015

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä julkisen ehdotusvaiheen palautteen tiedoksi,
2. valtuuttaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen jatkamaan valmistelutyötä käydyn evästyskeskustelun pohjalta ja
3. esittää maakuntavaltuustolle, että merkitsee tiedoksi tilannekatsauksen Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihem maakuntakaavasta.

Päätös

Liitteet

- Liite 9 Ruotsin vastaus kansainväliseen kuulemiseen liitteineen
- Liite 10 Palautekooste Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihem maakuntakaavan ehdotusvaiheen kuuleminen 2024

186

Selvitys vaelluskalojen luontaisen elinkierron palauttamismahdollisuuksista Pohjois-Pohjanmaan jokivesistöissä

Mkh 19.11.2024

PPL/558/00.01.03/2022

Selostus asiasta

Maakuntavaltuusto hyväksyi yksimielisesti 12.12.2022 kokouksessaan Pohjois-Pohjanmaan liiton talous- ja toimintasuunnitelman 2023–2025 sekä talousarvion 2023 käsittelyn yhteydessä toimenpideoitteen, joka kuuluu seuraavasti ”Seuraavalla kaudella selvitetään mahdollisuus vaelluskalojen luontaisen elinkierron palauttamiseen maakunnan vesistöissä”.

Toimenpideoitteen mukainen selvitys on nyt valmistunut. Selvitys lisää ymmärrystä eri jokien toisaalta yhtenevistä piirteistä ja toisaalta poikkeavista lähtökohdista. Jokaisesta tarkastellusta kohteesta kuvataan perustiedot, keskeisiä tavoitteita ja toimenpiteitä lähivuosille sekä kohteen vahvuuksia ja heikkouksia vaelluskalakantojen elvyttämisen kannalta. Selvitys pohjautuu aihepiiriin liittyviin kirjallisuus- ja Internet-lähteisiin sekä asiantuntijoilta (ELY-keskus, Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Suomen ympäristökeskus, paikallistahot) saatuihin tietoihin. Selvityksen lopussa oleva lähdeluettelo tarjoaa mahdollisuuden tarkastella kohteita yksityiskohtaisemmalla tasolla. Selvityksen on laatinut projektipäällikkö Mirko Laakkonen Pohjois-Pohjanmaan liitosta.

Valmistelija

Projektipäällikkö Mirko Laakkonen, p. 040 685 4036

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus

1. merkitsee asian tiedoksi ja
2. esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Liitteet

- Liite 11 Vaelluskalojen luontaisen elinkierron palauttamismahdollisuudet Pohjois-Pohjanmaan jokivesistöissä

187

Metsäkeskuksen edustajien nimeäminen maakunnan yhteistyöryhmään

Mkh 19.11.2024

PPL/550/00.00.07/2024

Selostus asiasta

Suomen metsäkeskus ehdottaa, että Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän varsinaisena jäsenenä toimii jatkossa Eeva-Liisa Revon tilalla elinkeinopäällikkö Timo Pisto. Eeva-Liisa Repo ei enää ole Suomen metsäkeskuksen palveluksessa.

Suomen metsäkeskus ehdottaa, että Timo Piston varajäsenenä toimii metsänomistajapalvelujen päällikkö Maria Isolahti. Samalla Arto Sorri luopuisi maakunnan yhteistyöryhmän varajäsenyydestä.

Valmistelija

Aluekehityspäällikkö Heikki Ojala 0504333951

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus

1. nimeää Timo Piston maakunnan yhteistyöryhmän jäseneksi Eeva-Liisa Revon tilalle ja
2. nimeää Maria Isolahden hänen henkilökohtaiseksi varajäseneksi, samalla Arto Sorrin varajäsenyyttä päättyy.

Päätös

188

Eropyyntö maakuntahallituksen puheenjohtajuudesta ja jäsenyydestä (Jussi Ylitalo) sekä uuden jäsenen ja puheenjohtajan valinta

Mkh 19.11.2024

PPL/541/00.00.05/2024

Selostus asiasta

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Jussi Ylitalo on anonut eroa maakuntahallituksen puheenjohtajuudesta ja jäsenyydestä 31.10.2024 lähetetyllä sähköpostilla. Eroanomus perustuu henkilökohtaisiin syihin.

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Kuntalain 14 §:n 2 momentin 10 kohdan mukaan valtuusto päättää jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei muualla kuntalaissa toisin säädetä. Toimivalta eron myöntämisessä kuuluu maakuntavaltuustolle.

Kuntalain 79 §:n 1 momentin mukaan kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi luottamushenkilö.

Valmistelija

Hallintojohtaja Toni Saranpää, puh. 040 685 4052

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se

- 1) myöntää eron Jussi Ylitalolle maakuntahallituksen puheenjohtajuudesta ja jäsenyydestä,
- 2) valitsee uuden jäsenen maakuntahallitukseen ja
- 3) valitsee maakuntahallitukselle uuden puheenjohtajan.

Päätös

Liitteet

Liite 12 Eropyyntö - Jussi Ylitalo

189

Eropyyntö maakunnan yhteistyöryhmän varajäsenyydestä (Maarit Jutila) ja uuden varajäsenen valinta

Mkh 19.11.2024

PPL/549/00.00.07/2024

Selostus asiasta

Maakunnan yhteistyöryhmän Jarmo Vuolteenahon henkilökohtainen varajäsen Maarit Jutila on pyytänyt eroa 22.8.2024 päivättyllä kirjeellä. Varajäsenenä hän on edustanut Alavieskan kuntaa. Eron syy on paikkakunnalta muutto. Suomen keskustan Pohjois-Pohjanmaan piiri on ehdottanut Maarit Jutilan tilalle Annikki Sipilää Alavieskasta.

Valmistelija

Aluekehityspäällikkö Heikki Ojala p. 0504333951

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus

1. myöntää eron Maarit Jutilalle maakunnanyhteistyöryhmän varajäsenyydestä ja
2. nimittää hänen tilalleen Jarmo Vuolteenahon henkilökohtaiseksi varajäseneksi Annikki Sipilän.

Päätös

190

Tiedoksiantoasiat

Mkh 19.11.2024

Selostus asiasta

- Valtioneuvoston kanta Barents-yhteistyön jatkoon

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään asiat tiedoksi.

Päätös

191

Viranhaltijapäätökset ajalta 8.10.-12.11.2024

Mkh 19.11.2024

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton viranhaltijat ovat tehneet hallintosäännön ja maakuntahallituksen päätösvallan delegoinnin (mkh 21.2.2022 § 23, mkh 10.06.2024 § 112) perusteella oheiset toimeenpanopäätökset.

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään tiedoksi. Maakuntahallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta.

Päätös

Oheismateriaali

Pohjois-Pohjanmaan ja Uudenmaan liittojen yhteinen skenaariotyö

Avustuksen myöntäminen Pohjois-Pohjanmaan hiihto ry:lle

Jäsenen nimeäminen Metsähallituksen alueelliseen neuvottelukuntaan 2025-2028

Tiernasäätion avustushakemus

Lohi Iijokeen 2 -hankkeen asettamispäätös

- Pohjois-Pohjanmaan liiton edustajien nimeäminen Lohi Iijokeen 2 -hankkeen ohjausryhmään
- Jäsenen nimeäminen Luova Triangeli -hankkeen ohjausryhmään
- Luvan myöntäminen Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaakunan käyttöön Lapin sotilassoittokunnan fanfaaritorvien lipussa
- Yhteyshenkilön nimeäminen Koillis-Suomen kansainvälisen kalastusmatkailun toimenpideohjelman valmistelu -hankkeeseen
- Varajäsenen nimeäminen Pohjois-Suomen alueelliseen valmiustoimikuntaan 2024-2025
- Kulttuurimatkailureitti Sanginsuu, Lapinkangas, Sanginjoki -alueelle, 497/2022
- AKKE - teemaverkoston ja kehittämisvyöhykkeiden hallinnointi Pohjois-Pohjanmaalla 2021-2023, 375/2021
- Retkeilyrakenteiden kehittäminen Köykkäretkireitistölle, 96/2023
- Kalajoen Marinan aluerakentaminen, 319/2023
- Liikennejärjestelmätyn koulutusohjelman hankinta
- Oulun seudun virkistys- ja vapaa-ajanalueiden suunnitelman (VIVA-suunnitelma) laadintaan osallistuminen
- Hankintapäätös, Valvontakamerat Iijoen Haapakosken smolttien alasvaellusväylälle
- Hankintapäätös Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmätyn asiantuntijapalveluista vuonna 2025
- Tukipäätös: Tapahtumien Nivala
- Tukipäätös: Pelto Living Lab 1.0 Uudet teknologiat reaaliaikaisen mitatun datan keräämisessä ja hyödyntämisessä maaperästä ja kasvustoista
- Tukipäätös: Teknologia osana hevosalan yrittäjyyttä

192

Toimiston antamat lausunnot ajalta 8.10.-12.11.2024

Mkh 19.11.2024

Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimisto on antanut oheiset lausunnot.

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi (Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö (VN/30163/2023) 2.9.2024)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle suunnitelmasta Maantien 18621 (Ylipääntie) jalankulku- ja pyörätie välillä Kaijalantie-Vitanderintie, Lumijoki, tiesuunnitelma (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/829/2024) 23.9.2024)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Siikajoen Vareskarin tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn tarpeesta (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/3935/2023) 24.9.2024)

Lausunto Pyhäjärven kaupungille Pyhäjärven Moskuankankaan tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta (Pyhäjärven kaupungin lausuntopyyntö 24.6.2024, jatkoaikaa myönnetty)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Moskuankankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Pyhäjärvi) (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/137/2023) 26.9.2024)

Lausunto Pudasjärven kaupungille Pudasjärven Yhteistuulen Kivarin tuulivoimaosayleiskaavojen kaavaluonnoksista (Kivari etelä ja Kivari pohjoinen) (Pudasjärven kaupungin lausuntopyyntö 8.8.2024)

Lausunto Pudasjärven kaupungille Pudasjärven Yhteistuulen Pärjän tuulivoimaosayleiskaavojen kaavaluonnoksista (Pärjä etelä ja Pärjä pohjoinen) (Pudasjärven kaupungin lausuntopyyntö 8.8.2024)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Yhteistuulen (Pärjä ja Kivari) tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Pudasjärvi) (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/3077/2020) 7.8.2024)

Lausunto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle Toholampi-Lestijärven tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (EPOELY/1873/2020) 21.8.2024)

Lausunto Pudasjärven kaupungille Pudasjärven Aittovaaran tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaiheen aineistosta (kaavaluonnos) (Pudasjärven kaupungin lausuntopyyntö 18.9.2024)

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Aittovaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Pudasjärvi) (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/591/2023) 16.9.2024)

Maakuntajohtajan esitys

Merkitään toimiston antamat lausunnot tiedoksi.

Päätös

193

Kokouksen päättäminen

Mkh 19.11.2024

Maakuntajohtajan esitys

Päätetään kokous.

Päätös